

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XIII

Broj 141

TUZLA, SVIBANJ 2005.

Cijena 1 KM, 4 Kn

PROCESIJA NA GRADOVRH

Srednjoeuropski katolički dan

Krist nada Europe

SLOŽNI BUDITE, MIR NJEGUJTE

"Zajedništvo je bilo glavna snaga koja vas je očuvala i održala na ovome prostoru i vi mu najbolje poznajete vrijednost i cijenu", kazao je kardinal **Bozanić** obraćajući se hodočasnicima pristiglim iz osam srednjoeuropskih zemalja. Hrvatima iz BiH i RH Bozanić je poručio: "Jedan smo narod koji okuplja ista vjera. To što živimo u dvije države doživljavamo kao bogatstvo i kao šansu jer smo u obje države među svojim, a u susretu s drugim narodima i kulturama, čuvajući i njegujući svoje, možemo mnogo toga naučiti."

Zajedničko slavlje Srednjoeuropskog katoličkog dana kardinal **Bozanić** usporedio je s osam zvona koja su biskupske konferencije europskih zemalja darovale kupreškoj crkvi Sv. Obitelji.

"Kao što svako pojedino zvono ima svoj zvuk, a zajedno daju prelijepu harmoniju, tako i svaka od naših zemalja ima svoj identitet, svoje osobitosti i posebnosti, ali zajedno možemo pjevati pjesmu vazmene radosti i nade za sve ljude našega kontinenta". Godinu dana nakon slavlja u

Mariazellu, za obilježavanje Srednjoeuropskog dana izabran je Kupres. Kao mjesto na tromedi biskupija, svojim je položajem simbol susretanja i zajedništva.

Simbolika i povijest

S obzirom na nadmorsku visinu, simbol je blizine neba. Zahvaljujući svojoj bogatoj povijesti i nalazištima starokršćanske bazilike iz 5. stoljeća te ostacima crkve koju je dala sagraditi posljednja bosanska kraljica Katarina Kosača, župa Otinovci-Kupres opravdano je izabrana kao mjesto okupljanja katolika srednje Europe.

Potreba za europskim zajedništvom provlačila se kroz izjave svih govornika. Bozanić je istaknuo da su europski narodi imali dijelom zajedničku prošlost, a sada žele graditi zajedničku budućnost. Europa je gradilište na kojem zajednički moraju graditi i katolici kako bi europska kuća bila zajednički dom svih europskih naroda, i većih i manjih. Takve težnje katolika srednje Europe možda je najbolje opisao austrijski biskup Kape-

lari koji je, citirajući jednog visokog dužnosnika EU, kazao da je Europi potrebna duša, a najbolje je da ta duša bude kršćanstvo. U svojoj propovijedi kardinal Bozanić dotaknuo se i sudbine kupreških crkava koje su tijekom burne povijesti toga kraja uvijek bile rušene te nanovo građene još ljepše. Izrazio je nadu da će posvećena zvona cijelom visoravni, BiH pa i Europom prinositi poruke Božje blizine, vjere, nade i časti Sv. Obitelji čije će ime nositi crkva u Kupresu.

Kristova sloga i mir

Središnje misno slavlje počelo je pozdravima okupljenima domaćina, kardinala **Vinka Puljića**, koji je predvodio misno slavlje.

"Krist, nada Europe, okupio nas je da pod geslom 'Složni budite, mir negujte', kazao je Puljić nakon pozdrava. Uslijedio je blagoslov zvona. Na svako od osam zvona bečki kardinal **Christof Schönborn** stavio je znak križa. Opće oduševljenje izazvalo je prvo službeno oglašavanje zvona postavljenih na privremenu konstrukciju. Misno slavlje, često prekidano pljeskom, uz spomenuta tri kardinala i apostolskog nuncija u BiH **Santosa Abrila y Castella**, svojom nazočnošću uveličalo je 29 biskupa. Uz dvjestotinjak svećenika i oko 150 bogoslova, taj događaj uveličali su i diplomati iz zemalja srednje Europe. Misnom slavlju i prigodnom druženju nakon njega pridružili su se i brojni dužnosnici BiH među kojima su bili hrvatski član Predsjedništva BiH **Ivo Miro Jović**, predsjednik FBiH **Niko Lozančić**, ministar sigurnosti BiH **Bariša Čolak**, ministar obrane FBiH **Dragan Nikolić**, ministrica pravde FBiH **Borjana Krišto**, te visoki vojni dužnosnici.

Kako se čulo u riječima zahvale koje je na kraju mise uputio kardinal Puljić uz vrijedne domaćine sa župnikom don **Dominikom Stojanovićem** na čelu, vojska je odradila lavovski dio posla kad je u pitanju organizacija te dvodnevnog manifestacije.

Blagoslov vjernika

Od samog jutra rijeke hodočasnika slijevale su se u Kupres. Iz smjera Livna i Tomislavgrada vozilo se u kolonama. Prema policijskim podacima, u Kupres je stiglo oko 20.000 hodočasnika. Na kraju su biskupi zahvalili hodočasnicima i blagoslovili ih, a kardinal **Schönborn** posebno je zahvalio na tvrdj vjeri katolicima u BiH i veličanstvenom skupu u Kupresu.

Nakon mise uslijedilo je pučko veselje praćeno tamburaškim pjesmama i bogatom ponudom jela.

Dražen MAMIĆ, Večernji list
Fotografija: Katolički tjednik

Oko 350 hodočasnika RKT župa tuzlanskoga dekanata, predvođena dekanom preč. Perom Ilićevićem i svećenicima hodočastila je na Kupres.

Naslovnica: Međunarodna likovna kolonija Breške 2004.
Vladimir Džanko: Procesija na Gradovrh, detalj ulje na platnu

Održano 34. hodočašće mladih Vrhbosanske nadbiskupije

KOMUŠINA-KONDŽILO

29. 05. 2005.

Preko 5.000 mladih vjernika iz Vrhbosanske nadbiskupije okupilo se 28. svibnja u marijanskom svetištu Komušina, 10 km južno od Teslića na 34. nadbiskupijskom hodočašću mladih. Uz vjernike iz Vrhbosanske nadbiskupije bio je prisutan i značajan broj vjernika iz Hrvatske, Slovenije i zemalja zapadne Europe, uglavnom Komušanaca koji nakon progona u kolovozu 1992. godine žive u tim državama. Cijeli susret se odvijao pod geslom "Dođosmo mu se pokloniti." To je ujedno i geslo ovogodišnjeg Svjetskog susreta mladih u Kölnu.

Skup mladih Vrhbosanske nadbiskupije je otvoren prethodne večeri cjelodnevnom bdijenjem u župnoj crkvi u Komušini. Središnji dio programa ovog tradicionalnog hodočašća započeo je pokorničkim bogoslužjem jutros u 9 sati. Prije polaska procesije blagoslovljena je slika tzv. "Male Gospe" rad akademskog slikara Ante Mamuše. To je replika slike Čudotvorne Gospe Komušanske koja će se, kao što je bio običaj prije 1991. godine, nositi na Dan mladih i uz hodočašće vjernika usorskog kraja u listopadu, na brdo Kondžilo.

Do 1991. godine se uz te prigode na Kondžilo nosila slika "Male Gospe" poznatog hrvatskog umjetnika Gabrijela Jurkića. Čudotvorna slika Gospe Komušanske iznimno je stara i rad je nepoznatog umjetnika iz mletačke škole. Prvi put u pisanom obliku spominje se još u 18 stoljeću. Tako će ponovno od ove godine jedna od najčjuvenijih i najštovanijih slika BDM u Crkvi u Hrvata "kretati" put Kondžila samo uz blagdan Velike Gospe.

U 10 sati je krenula procesija koju je predvodio vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić prema brdu Kondžilo udaljenom 3,5 km od župne crkve. Cijelim putem, koji je ozvučen, molila se sv. krunica. Veliki je broj hodočasnika bio bosonog. Misno slavlje na Kondžilu predvodio je kardinal Puljić u koncelebraciji 50-tak svećenika. Pjevanje je predvodio VIS "Emanuel." U Svojoj homiliji vrhbosanski je nadbiskup podsjetio mlade na prijateljstvo i duboko povjerenje koje je blagopokojni papa Ivan Pavao II. gajio prema mladima.

Na ovom hodočašću smo pred Isusa Krista donijeli darove. Tamjan-naše molitve i hodočasničku žrtvu uspona na brdo Kondžilo; pomast-u svjetlu proročkog pomazanja naše opredjeljenje za Krista; zlato-naše srce koje može ljubiti, srca mladih koja mogu mijenjati svijet na bolje; posebno je naglasio u svojoj homiliji kar-

dinal Vinko Puljić. "Glavu gore...Gospa je s tobom, Krist s tobom računa", kazao je na kraju homilije vrhbosanski nadbiskup.

Poslije sv. Mise u svečanoj procesiji vjernici su se sa slikom "Male Gospe" vratili pred crkvu Uznesenja BDM u Komušini. Nakon toga je ispred crkve u Komušini priredjen kulturno-zabavni program tijekom kojeg su uručene i nagrade za najbolje radove vezane uz geslo ovogodišnjeg susreta mladih Vrhbosanske nadbiskupije.

Za sve hodočasnike Vojska FBiH, hrvatska sastavnica, osigurala je vojnički grah, a "Caritas" Vrhbosanske nadbiskupije piće i

sokove. U organizaciji su iznimno pomogli i sami župljani Komušani na čelu sa župnikom Markom Mikićem kao i njihovi mještani koji su za tu prigodu pristigli u rodni kraj.

Organizator hodočašća ispred ureda za pastoral mladih Vrhbosanske nadbiskupije bio je organizacijski odbor na čelu s dr. Šimom Marišićem. Vič. Marišić je istaknuo da je iznimno zadovoljan ovogodišnjim hodočašćem i odazivom mladih, kao i činjenicom da je po prvi puta ovaj susret bio dvodnevn.

Katolička tiskovna agencija (KTA)

Šezdeseta obljetnica stradanja HRVATA U BLEIBURGU

Na Bleiburškome polju u Austriji u subotu 14. svibnja u povodu 60. obljetnice stradanja Hrvata pred oko 20.000 osoba koje su stigle da bi iskazale počast žrtvama komunističkoga režima i pomolile se za pokoj njihovih duša, euharistijsko slavlje s brojnim svećenicima u ruku crvene, mučeničke, boje predvodio je vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. Za partizanske žrtve muslimanske vjere na Bleiburškom polju molitvu je izrekao efendija Aziz Halili, a svjedočenje predsjednik Mešihata Islamske zajednice u Hrvatskoj efendija Ševko Omerbašić koji je pozvao na molitvu i praštanje, napominjući da osveta uvijek izaziva novo nasilništvo.

Prije početka svete mise kardinal Vinko Puljić blagoslovio je novoobnovljeni spomenik bleiburškim žrtvama. Spomenik se nalazi na istom mjestu na kojem je i podignut 1987. ali sada je postavljen na uzvišenom humku koji je napravljen od zemlje iz svih hrvatskih područja.

U pozdravnoj riječi na početku svete mise kardinal Puljić prenio je nazočnima pozdrave svih katoličkih biskupa u hrvatskome narodu te zahvalio austrijskim pokrajinskim i mjesnim vlastima što su omogućili podizanje spomen-obilježja na Bleiburškom polju, zatim voditelju tamošnje Hrvatske katoličke misije fra Mati Pranjicu, Hrvatskom saboru i počasnom Bleiburškom vodu zbog zalaganja za dostojno obilježavanje uspomene na ove hrvatske žrtve. Kardinal Puljić u svojoj propovijedi je naglasio:

"Danas obilježavamo 60. obljetnicu stradanja velikog broja katolika i drugih vjernika, sinova i kćeri hrvatskog, ali i drugih naroda. S vama sam tu da izvršimo molitveni zavjet prema nevinim žrtvama.

Na ovom polju spominjemo se i molimo za svaku osobu koja je bila žrtva mržnje i nasilja, ma gdje bila i kad god se dogodila.

U želji da izgrađujemo civilizaciju ljubavi, na što nas je veliki papa Ivan Pavao II. toliko puta pozivao, nastojimo se suočiti s istinom, čistiti pamćenje i snagom vjere prihvatiti stvarnost te graditi život utemeljen na instinskim vrijednostima. Ujedinjeni vjerom u uskrslu Gospodina, molit ćemo za naše pokojne. Njima želimo svjetlost vječne, a nama utjehu vjere i snažnu nadu u uskrsnuće mrtvih. Oni koji preživješe "križni put", neka svjedoče o stradanjima i ne dopuste da se zasjeni stvarnost koju su preživjeli. Mi ostali želimo znati o tim stradanjima i poštivati žrtve i muke koje su ugrađene u naše korijene.

Na ovom polju želimo da se čuje krik za ljudskošću i pravdom: zaustavite manipuliranje sa žrtvama. Nije moguće graditi povijest manipulirajući brojem žrtava jednih i nastojeći prikriti zločine učinjene drugima.

Na ovom polju pozivamo da se prestane s dvostrukim mjerilima u poštivanju mrtvih. Neke žrtve bile su i ostale vrijedne poštovanje samo zato što su iza sebe imale političke moćnike i kreatore javnog mnijenja, dok su druge prešućivane ili im je o vrat prošlosti obješena krivica koju nisu počinili. Nepošteno je, nepravedno i za zajednički život vrlo štetno s jedne strane prozivati druge uveličavajući broj žrtava, a nijekati žrtve drugih. To je protiv savjesti, protiv Boga i protiv čovjeka i tako se ne gradi sretna budućnost.

Na ovom polju tražimo da spomen na žrtve bude obilježen na svim mjestima gdje su stradale od nasilja i mržnje kako bi postali mjesta molitve i opomena novim naraštajima da nikada ne krenu zlim putem. Iskrivljivanje povijesti, manipuliranje žrtvama, dvostruka mjerila i

nijekanje Božjeg zakona izazvali su novo zlo kojeg smo većina bili svjedoci."

Završavajući propovijed kardinal Puljić je rekao: "Na ovom polju molimo da ne postanemo narod koji neće upasti u napast samosažaljenja nego narod koji će težiti da pobijedi istina u Božjem duhu kako bi svaki čovjek bio vrednovan. Želimo upoznati i zavoljeti svoje korijene i s Bogom graditi svoju budućnost u slozi i suradnji baštineći vjeru otaca koju zasvjedočiše svojom krvlju. Tu vjeru i ljubav želimo pretočiti u svoju budućnost. Molimo Boga, darovatelja života i dostojanstva svakoga čovjeka, da budemo spremni na žrtvu za svoju vjeru i svoje svetinje. Narod koji nije spreman istinski na žrtvu, nije sposoban budućnost graditi. Križ, kao znak treba postati i naš sadržaj u osobnom življenju i ostvarenju. Križ treba biti znak za obnovu obitelji koja je temelj društva i naroda. Vjera otaca je baština naša koju smo dužni živjeti, svjedočiti i na naraštaje prenijeti."

Na Bleiburškom polju u ime pokrovitelja, Hrvatskoga sabora, bio je nazočan njegov predsjednik Vladimir Šeks, u ime Hrvatske vlade sudjelovala je Jadranka Kosor. Govoreći o jednoj od najvećih tragedija hrvatskoga naroda, predsjednik Šeks je rekao da je Bleiburg mjesto planski smišljenih pogubljenja tisuća ljudi. Naša je obveza nositi sjećanja na nevine žrtve krvavoga hrvatskog proljeća 1945. godine, rekao je predsjednik Sabora dodajući kako treba utvrditi istinu o svim događajima. Pritom je istaknuo kako se neće dopustiti kriminalizacija akcija "Bljeska" i "Oluje".

Govorio je i predstavnik parlamenta Skupštine BiH Vinko Zorić te je uz ostalo istaknuo da "krvava istina iz naše povijesti treba biti ugrađena u temelje naše države".

GLAS KONCILA, KATOLIČKI TJEDNIK

TRINAESTA OBLJETNICA 115. BRIGADE HVO "ZRINSKI"

U subotu, 21. svibnja 2005. godine svečano je obilježena trinaesta obljetnica 115. brigade HVO "Zrinski" polaganjem vijenaca na Centralno Spomen-obilježje na Husinu.

Koordinacija udruga proisteklih iz rata HVO Soli organizirala je ovu svečanost.

Sveta misa za poginule branitelje slavljenja je u župnoj crkvi na Husinu. Misno slavlje predvodio je fra Zdravko Andić, gvardijan uz koncelebraciju fra Marka Lovrića.

Kod Spomen-obilježja prisutne ovoj svečanosti je pozdravio gospodin Zvonimir Kubinek. Vijence, cvijeće i zapaljene svijeće položili su na Spomen-obilježje predstavnici udruga proisteklih iz rata, pripadnici brigade, obitelji poginulih i nestalih branitelja, invalida, dragovoljaca i veterana, županijskih i općinskih vlasti, stranaka (HDZ, HSS, NHI), te građana.

Poslije svečanosti kod Spomen-obilježja priredjen je u Domu na Husinu domjenak za goste i slavljenike.

AKO VAM JE TEŽAK STIJEG ČESTITOSTI
UTAKNITE GA U ZEMLJU
GDJE POČIVAJU NAŠE KOSTI
MI ĆEMO GA DRŽATI

VAŠI PRADJEDOVI

115. brigada HVO "Zrinski"

U tuzlanskome kraju počeci priprema za obrambeni rat datiraju još od studenoga 1991. godine. Tada je počelo djelovanje ŽIVINIČKIH SOKOLOVA u naselju Lug.

Hrvati su u ovim krajevima imali prvu organiziranu postrojbu. Gospodin Ivo Andrić-Lužanski okupio je prvi pokret otpora na ovim prostorima. Poslije agresije na Hrvatsku 1991. godine, u jesen 1991. godine organizirano je praćenje vojne zračne luke u Dubravama, te dojavljivano uzlijetanje zrakoplova koji su išli rušiti Hrvatsku. Istodobno je za hrvatske i bošnjačke mladiće novake organiziran bijeg iz JNA. Ista skupina je zaslužna i za početnu opskrbu oružjem iz Hrvatske. Živinički sokolovi stasali su od voda do bojne. Oni su jedan od korijena iz kojih je izrasla 115. brigada HVO "Zrinski". Sukobe sa JNA na Sprečanskom mostu u Malinama, 27. travnja 1992, bio je početak oružanih borbi i otpora velikosrpskome agresoru. Hrvati su imali i prve žrtve na Sprečanskome mostu travnja 1992.

115. brigada HVO "Zrinski" bila je formirana i locirana na čitavom terenu Hrvatske zajednice Soli. Pokrivala je općine Banovići, Živinice, Lukavac i Tuzlu. Stasale su bojne i satnije.

Četiri bojne: Pro patria, Frankopan, Herceg-Stjepan, Kralj Tomislav. To su bile izuzetno jake cjeline, dobro uvježbane, dobro naoružane, dobro opremljene, koje su bile u stanju izvršiti svaki borbeni zadatak. Satnije: Živinički sokolovi, Škorpion, Poskok, Prima i dr. Ratovali su na Majevici, Bosanskoj Posavini i svuda gdje se ukazala potreba i na svim prostorima gdje je ratovao 2. korpus Armije BiH.

Driječa na Majevici koja je uspjela sačuvati samobitnost hrvatskoga naroda ostala je enklava zahvaljujući hrabrosti naših vitezova. Vojnici odlaze na posavsku bojišnicu.

Među najhrabrijim vojnicima valja spomenuti Viktorina Jurića, poznatijeg kao Paša, iz Driječe, živu legendu među hrvatskim borcima: borbenik u 204. vukovarskoj brigadi veterana, postao je zapovjednikom bojne "Pro patria". Zvali su ga "Vukovarac iz Driječe", jednom je teže, sedam puta lakše ranjavan. Poslije Vukovara, domoljublje ga je povuklo na rodnu Majevicu.

A onda, krajem 1993. godine, dolazi naredba da 115. brigada HVO "Zrinski" ne može više biti brigada HVO. Tako je 10. siječnja 1994. godine rasturena jedna slavna i opjevana brigada - 115. brigada HVO "Zrinski".

115. brigada HVO "Zrinski" imala je 50 poginulih, 64 teško ranjena i 60 oboljelih, dok je lakše ranjeno 137 bojovnika.

U 108. pješačkoj brigadi sa tuzlanskoga područja poginuo je 21 bojovnik.

Poginuli bojovnici 115. brigade HVO "Zrinski": Meho Alić, Milenko Andrić, Salih Atić, Ibro Bešić, Mufidin Bešić, Mato Božić, Blaško Brčina, Marko Brčina, Petar Brčina, Vlado Divković, Željko

Divković, Mladen Đulabić, Milorad Đulabić, Božo Grgić, Hariz Gutić, Seid Hatunić, Ivica Ilić, Juro Jakić, Zdravko Josipović, Željko Josipović, Božo Kerošević, Blaško Kikić, Denis Kubinek, Marko Lučić, Goran Marković, Ivica Mišić, Mijo Mišić, Marko Mrkonjić, Matija Pavić, Šimo Pavić, Igor Pavić, Miroslav Pejić, Petar Pejić, Zoran Pejić, Mato Pejgunović, Ilija Perkić, Ivica Petrović, Zdenko Pranjčić, Zoran Samardžić, Mijo Stjepanović, Miroslav Stojak, Zoran Stojak, Ekrem Šahinović, Anto Tomić, Blaško Tomić, Niko Tomić, Ivica Topalović, Haris Umihanić, Tihomir Zečević, Hanifa Zejnilović.

Trinaesta obljetnica 108. brigade

BRČKO DISTRIKT - Prigodno je obilježena 13. obljetnica osnutka 108. pješačke brigade Hrvatskog vijeća obrane Ravne-Brčko. 14. svibnja u nazočnosti pripadnika brigade, obitelji poginulih i nestalih branitelja, invalida, dragovoljaca i veterana te građana slušene su mise u Dubravama i Boderištu. Vijenci, cvijeće i zapaljene svijeće položeni su na spomen-obilježja.

U Ulicama izaslanstvo HSS-a posjetilo je groblja stradalih civila u svibanjskim akcijama agresorskih snaga.

Obljetnica oraške brigade

ORAŠJE - Tri udruge iz Domovinskoga rata općine Orašje organizirale su 14. svibnja obilježavanje 13. obljetnice oraške HVO brigade.

Središnji sadržaj bio je polaganje vijenaca i paljenje svijeća uz spomen-obilježje u središtu grada. Vijence su položili predstavnici udruga, županijskih i općinskih vlasti, stranaka i vojske.

Priredio: J. Novosel

Obilježena deseta obljetnica stradanja TUZLANSKE MLADOSTI

U organizaciji općine Tuzla nizom prigodnih sadržaja obilježena je deseta obljetnica od najtužnijeg dana u povijesti Tuzle, 25. svibnja 1995. godine kada je od samo jedne granate koju su pripadnici agresorske vojske na BiH ispali sa Ozrena na Kapiji, u središtu grada ubijena 71 osoba, čija prosječna starost na dob nije prelazila 21 godinu. U Kući "plamena mira" održana je Javna rasprava o temi "Tragedija na Kapiji u kulturnom i pravnom prostoru".

Podsjetivši na dane i način na koji su žrtve sahranjene, o uređenju kompleksa "Slana Banja" govorila je direktorica Zavoda za urbanizam općine Tuzla gospođa Zehra Morankić.

"Kompleks "Slana Banja" i spomen obilježje na "Kapiji" spomenici su ubijenoj mladosti. U mjeri u kojoj je to moguće učinili smo sve da budu dostojni žrtava i bola koje zbog njihovog gubitka i danas osjećaju njihovi najbliži" kazala je direktorica Zavoda ističući da je sve napravljeno u suradnji i s dopuštenjem obitelji ubijenih.

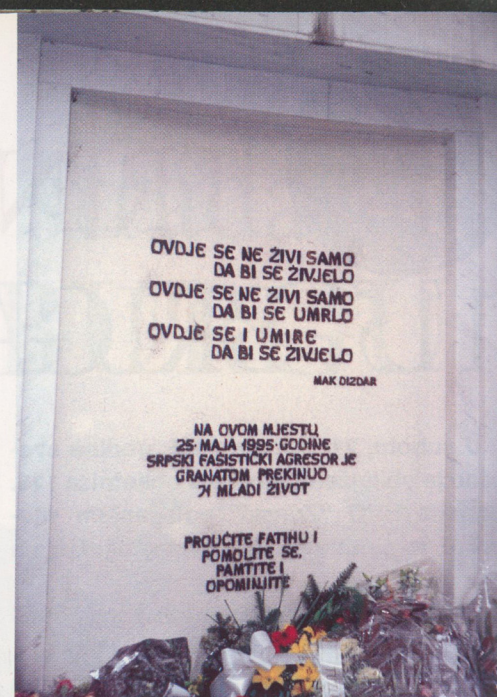
Franjo Kovačević, pomoćnik načelnika za društvene djelatnosti općine Tuzla, govorio je o kulturološkim čitanjima tuzlanske Kapije koja je postala neizbrisivi dio tuzlanskog identiteta. Zbog svoje strahote, masovnog zločina "Kapija" je postala motiv stvaranja brojnim umjetnicima, koji su iza sebe već ostavili neprocjenjiv fundus koji treba sačuvati i javno prezentirati jer je umjetnost, kako je kazao Kovačević,

najbolje svjedočanstvo o istini koju ostavljamo budućim generacijama.

Odvjetnik i dugogodišnji predsjednik Županijskog suda Tuzla koji je radio na slučaju "Kapija", Šaban Mujčinović govorio je o pravosudnom tretmanu zločina na Kapiji. Prema njegovim riječima odmah nakon počinjenog zločina Sud je iz svoje nadležnosti u suradnji sa drugim institucijama učinio sve kako bi se ovaj događaj, koji ima obilježje ratnog zločina protiv civilnog stanovništva dokumentirao radi procesuiranja. 1997. godine izdat je nalog za provedbu istrage u početku protiv nepoznatih, a kasnije protiv 9 poznatih počinitelja. 2000. godine predmet je dostavljen Međunarodnom sudu u Hagu na razmatranje i procjenu ima li dovoljno dokaza za podizanje optužnice. Sud u Hagu zatražio je u jednom dijelu dopunu istrage, dodatne istrage su provedene a predmet je ponovno vraćen Sudu u Hagu te dostavljen nadležnom Tužiteljstvu BiH.

"Trenutačno nemam informaciju u kojoj je fazi ovaj predmet no po mom mišljenju tužiteljstva imaju dovoljno dokaza za podizanje optužnica i za pokretanje sudskog postupka", kazao je Mujčinović.

U Kući plamena mira 25. svibnja upriličeno je predstavljanje knjige "SUADA - priča o vatri i svjetlu" njemačkoga pjesnika HEINZ JUSSENA. Knjiga je posvećena prekinutoj mladosti, a predstavili su je mr. Selim Bešlić, Šimo Ešić, Vlado Kerošević, prevodi-

lac Meliha Hrustić, Senija Berberović (flauta) i autor Heinz Jussen.

Premijerno je prikazan dokumentarni film o Kapiji, a na platou kraj Lederove fontane studenti Akademije dramskih umjetnosti iz Tuzle čitali su nekrološke zapise o 71 žrtvi ovog stravičnog zločina i knjige "Ubistvo svitanja". U 18,00 sati bilo je polaganje vijenca na muzeju/groblju na Slanoj banji.

Komemoracija je održana u isto vrijeme kada je zločin počinjen na Kapiji od 20.45 do 20.55.

U znak sjećanja na žrtve masakra na Kapiji održani su memorijalni šahovski turnir i plivački miting "Samir Čirak - Čiro", memorijalna biciklistička utrka i malonogometni turnir.

Podsjećanju na ovaj tragični datum naše bliske prošlosti pridružilo se i Srpsko građansko vijeće Tuzle koje je izdavač knjige "Procvjetale sjene mladosti", autorice Ljubice Itebejac.

PROSLAVLJENA 60. OBLJETNICA POBJEDE NAD FAŠIZMOM PEDESET DRŽAVNIKA NA DANU POBJEDE

Svečanom vojnom paradom, koju je pratilo više od 5000 novinara, obilježena je u ponedjeljak, 9. svibnja u srcu Moskve, na Crvenom trgu ispod zidina Kremlja. 60. obljetnica pobjede nad nacizmom.

Dan velike pobjede ruski je predsjednik Vladimir Putin iskoristio da ugosti više od 50 državnika iz cijeloga svijeta, među kojima je bio i američki predsjednik George Bush i njemački kancelar Gerhard Schröder. Upravo s njima dvojicom susret je ruskoga predsjednika Vladimira Putina bio srdačan, primijetili su svjetski mediji.

Njemački se kancelar ispričao ruskome narodu za patnje koje su mu Nijemci nanijeli, a obojica su državnik naglasili današnji partnerski odnos dvije zemlje. U govoru ruski predsjednik Vladimir Putin, između ostaloga naglasio je: "Nikad nismo dijelili pobjedu na svoju i tuđu i uvijek ćemo pamtiti pomoć naših saveznika: danas posvećujemo ovaj dan hrabrosti svih koji su se suprotstavili nacizmu".

Među uzvanicima je bio i predsjednik Mesić koji je i jedan od šestorice dobitnika posebne medalje u povodu proslave 60. obljetnice pobjede nad nacizmom. Medalju su dobili grčki i albanski predsjednik, bivši ciparski i bivši poljski predsjednik te bivši rumunjski kralj. Mesić je uručio hrvatsko odličje Kneza Branimira Valentini Tereškovoju, prvoj ženi

astronautu, za promicanju dobrih odnosa između Republike Hrvatske i Rusije.

Prema procjenama, više od pedeset dva milijuna ljudi, civila i vojnika, ubijeno je u Svijetu tijekom Drugoga svjetskoga rata, i to u Sovjet-skom Savezu 21.500.000, Kini 11.324.000, Poljskoj 6.628.000, Njemačkoj 5.150.000, Japanu 1.806.000 itd.

ODRŽAN OKRUGLI STOL POD NAZIVOM JESMO LI IMALI PRAVO NA OBRANU

U organizaciji Komisije za pripremu materijalnih dokaza za istinu o obrani Tuzle 1992-1995. održan je okrugli stol pod nazivom "Jesmo li imali pravo na obranu".

Cilj okruglog stola, kao i rada Komisije čije je ovo prvo pojavljivanje u javnosti jeste da dokumentira istinu o ratnim dešavanjima u Tuzli kako bi se spriječilo falsificiranje povijesti. Predsjednik Komisije Slavko Peričević ističe da je Komisija, kako bi postigla taj cilj, spremna na sučeljavanje podataka sa svima, iz tog razloga su pozvani, ali se naravno pozivu nisu odazvali predstavnici druge strane.

Da bi se bolje stekao uvid u dešavanjima na Brčanskoj Malti 15. svibnja 1992. godine o onome što je prethodilo govorili su izravni sudionici događanja u Bijeljini, Vlasenici, Brčkom i Sarajevu, Jusuf Trbić, Midhat Huremović, prof. Šefik Mulabegović i general u mirovini Jovan Divjak. Bijeljina u kojoj je ubijeno oko 1000 civila nesrpske nacionalnosti a od 37.000, 35.000 protjer-

ano bila je prema riječima Trbića generalna proba, za vojne akcije i zločine u ostalim gradovima, odabrana iz razloga što je SDS imao potpuni nadzor u ovom gradu.

Od potpisivanja Daytonskog sporazuma prošlo je 10 godina, a o zločinima u Bijeljini još se šuti a dešavanja od 15. svibnja na Brčanskoj Malti koriste se samo kao opravdanje, da su počinjeni zločini bili neophodni kazao je Trbić. Slične stvari dešavale su se i u Zvorniku, Bratuncu, Vlasenici, Srebrenici a rijeke izbjeglica dolazile su u travnju 1992. godine u Tuzlu.

Svjesni sudbine gradova u istočnoj Bosni odbornici u Skupštini općine Tuzla donose u travnju odluku o organiziranoj obrani. Sa bivšom JNA vode se pregovori o mirnom razmještanju, međutim, kako je kazao član kriznog stožera općine Tuzla i šef pregovaračkog tima sa bivšom JNA Sead Avdić zbog stava i ciljeva druge strane sukob je bio neizbježan. Tuzla nije mogla niti smjela odreći se svoga prava na obranu. RPS

SVEČANA AKADEMIJA POVODOM 60 GODINA POBJEDE NAD FAŠIZMOM

Povodom obilježavanja 60. godina pobjede nad fašizmom u Domu vojske FBiH održana je 9. svibnja Svečana akademija. Tom prigodom obratio se gospodin Jasmin Imamović, gradonačelnik Tuzle, koji je, između ostalog, naglasio:

- Mi u Tuzli redovno, i u kontinuitetu kojeg nije prekinuo ni posljednji rat, obilježavamo deveti maj i druge praznike antifašizma jer tako negujemo tradicije antifašizma i antitotalitarizma, podvlačimo jasnu razliku između dobra i zla, povrede ljudskih prava i njihove zaštite, kako bi svake godine, u više navrata potvrdili naše opredjeljenje za toleranciju, mir, ljubav, jednakost svih, dobro za sve ljude i antifašizma.

Završavajući govor Jasmin Imamović je poručio urbi et orbi:

- Tuzla je jednako tolerancija, jednako talent, plus tehnologija. Tolerancija uvjet našeg fizičkog opstanka i uvjet razvoja. Vrata na grbu Tuzle moraju biti otvorena, i mi smo tu da nikome ne damo da ta vrata zatvori.

15. svibanj 1992. - 15. svibanj 2005.

Povodom 15. svibnja 1992. godine, Koordinaciono tijelo boračkih organizacija Općine Tuzla organiziralo je 15. svibnja 2005. godine posjetu Spomen-obilježju poginulim bojovnicima i šehidima obrambeno-oslobodilačkoga rata 1992.-1995. godine. Tom prigodom na platou Slane banje kod Spomen-obilježja položeni su vijenci i cvijeće, te zapaljene svijeće.

Razgovor s bosanskim franjevcem fra Josipom Zvonimirom Bošnjakovićem

Ne može biti PRAVNE I DEMOKRATSKE DRŽAVE KOJA NIJE UTEMELJENA NA ISTINI

U prošlom stoljeću hrvatski narod proživio je tri rata. Najkrvaviji trag ostavio je Drugi svjetski rat i njegovo poračće. Na završetku rata 1945. iz osвете komunistički i partizanski zločinci ubili su više desetaka tisuća Hrvata. Bio je to veliki hrvatski križni put. Dolaskom komunističkog režima sa svim obilježjima fašizma, uslijedili su brojni progoni, zatvaranja, šikaniranja. Hrvati su desetkovani. Među mnogima progonstvo i zatvaranje, samo zato što je bio Hrvat i svećenik, proživio je i bosanski franjevac o. Josip Zvonimir Bošnjaković koji obnaša službu župnika u Gornjim Bogićevcima.

Križni put još uvijek traje

GK: Navršava se šezdeset godina od velikoga križnog puta i stradanja koji je proživio hrvatski narod u prošlom stoljeću. Kako gledati s povijesne razmaknice na veliko stradanje Hrvata?

O. Josip Zvonimir Bošnjaković: Križni put hrvatskoga naroda počeo je još 1918. u državi Srba, Hrvata i Slovenaca, a nastavio se za vrijeme apsolutizma siječanjske diktature za vrijeme kralja Aleksandra koji je vršio veliku represiju na hrvatski narod. Ubrzo nakon toga dogodilo se ubojstvo Stjepana Radića i njegovih suradnika, i to je bio vrhunac u toj srpskoj apsolutističkoj kraljevini.

Kroz Drugi svjetski rat hrvatski narod je prošao svoj križni put, a nakon njega doživio je pravu kalvariju. Krajem Drugoga svjetskog rata veliko stradanje nevinih Hrvata dogodilo se na Bleiburgu, Kočevskom Rogu, diljem sjeverne Hrvatske, pa i u glavnom gradu Zagrebu u kojem je u drugoj polovici svibnja 1945. ubijeno više od šezdeset pet tisuća nevinih Hrvata. Prisjetimo se koje je torture zbog lažnih optužaba proživljavao bl. Alojzije Stepinac. Ja sam u Tuzli dočekao kraj Drugoga svjetskog rata. Tuzla kao i čitava Bosna i Hrvatska bile su pod dominacijom jugokomunističkog sustava. Time je nastavljen križni put hrvatskoga naroda koji još uvijek traje. Hrvatski se narod i dalje optužuje da je zločinački. Nameću mu se

astronomski brojevi zločina. Tako su nedavno o Jasenovcu na simpoziju u Banjoj Luci izjavili da je tamo pobijeno više od 700 tisuća osoba. Takve se izjave koriste kako bi se prikrili zločini učinjeni na Bleiburgu i drugim stratištima nad Hrvatima na križnom putu po Sloveniji i Hrvatskoj. To je bilo veliko stradanje, a kasnije su brojni Hrvati, samo zato što su Hrvati, završili na robijama i proživljavali svoje progone u Staroj Gradiški, Zenici, Požegi.

Poslije toga dolazi Domovinski rat kad je 1991. srpski agresor napao Hrvatsku da ostvari Veliku Srbiju. Sve je to križni put hrvatskoga naroda koji se nije nikad prekidao u ovih šezdeset godina. Zar nisu i današnje optužbe hrvatskih branitelja od strane međunarodnih institucija na neki način nastavak toga križnog puta. Dakle, hrvatski narod proživljava svoj križni put u kontinuitetu. Neka je taj križ lakši, a ponekad teži, pod kojim smo padali i dizali se.

GK: Je li ikad itko odgovarao za križni put i ubijene nevine Hrvate? Što je s ubijenim svećenicima kojih je stradalo više stotina? Je li njima dokazana ikakva krivnja?

O. Bošnjaković: Meni nije poznato da je vođen bilo koji proces za one koji su odgovorni za ubijene nevine žrtve. Svjedok sam osude tuzlanskih svećenika koji su pogubljeni u Tuzli u montiranom političkom procesu. Neki su svećenici završili u Jazovki, ubijeni u Macelju, na Širokom Brijegu i na drugim stratištima. Poslije završetka Drugoga svjetskog rata nitko nije od povjesničara naknadno tražio da se povede istraživanje i da dođe na vidjelo istina o tim ljudima. Nije poznat nijedan slučaj da je netko odgovarao pred sudom za ubijanje nevinih Hrvata. Nije se uopće istraživalo sustavno pa ipak ima prilično literature napisane o toj temi. Zabarušivalo se pa i dandanas se zabarušuje i stidljivo raspravlja o Bleiburgu, Jazovki, Golom otoku, Požegi. Sve dok se ne utvrdi istina o zločinima učinjenim poslije Drugoga svjetskog rata, ne možemo govoriti o hrvatskoj samostalnosti i hrvatskoj pravnoj državi. Ne može opstati država koja nije utemeljena na istini nego na

zabarušivanju zločina jugokomunističke tiranije prema Hrvatima.

Zašto Hrvatska ne istražuje niti procesuirati komunističke zločince?

GK: Zašto današnje vlasti to zataškavaju, ako se znade da ratni zločini ne zastarijevaju?

O. Bošnjaković: Činjenica je da su se komunistički i partizanski pisci hvalili svojim zločinima, i tu ne treba puno istraživanja, samo je važna politička volja. Žalosno je što stvarnu vlast imaju još jugokomunisti, a ove su političke garniture kao šlag. Dobivam dojam da se izbjegava procesuiranje zbog velike nazočnosti tih jugokomunističkih relikata kojih ima puno i danas u našoj Hrvatskoj. Izbjegava se istina kako se ne bi nekoga povrijedilo, pa da ne bi došlo do svađa. Ne smije se zaboraviti da velik utjecaj ima međunarodna politika na Hrvatsku i njezinu prošlost. U Hrvatskoj, u vladi, na vrhu, ne žele uopće ozbiljno rješavati taj problem i radi međunarodne javnosti da se tobože ne bi povrijedio neki drugi narod. Nema pomaka naprijed dok se ne kaže otvoreno da su jugokomunisti izvršili genocid nad hrvatskim narodom. Postavlja se pitanje zašto u ministarstvu pravosuđa ne postoji odjel koji bi se bavio time. Da bi se došlo do istine, mora se svaki zločin istražiti, povijesno i pravno klasificirati. Tako doći do istine i do toga zašto je hrvatski narod u svojoj povijesti uvijek morao patiti. Zašto su drugi narodi izvršili nad Hrvatima genocid?

U Hrvatskoj je bio komunistički fašizam

GK: Pri spominjanju nemilih stradanja nevinih Hrvata često pojedinci u javnosti etiketiraju Hrvate kao fašističke pripadnike, a sebe kao antifašističke, štoviše neki cijeli hrvatski narod tako kvalificiraju?

O. Bošnjaković: Takvo etiketiranje Hrvata pa često i cijeloga vodstva Crkve u vrijeme komunističkog fašizma provlači se, nažalost, i danas. To su ostaci komunističke ideologije, a zastupaju ih osobe bez imalo kritičnosti ili im je interes skriti se za neke svoje propuste i odgovornosti. Činjenica je da je hrvatski narod uvijek bio antifašistički, u prvom redu zato što nikad nikog nije napao nego se samo branio. Oni koji su ga napadali, ne mogu biti antifašisti. Mogu biti samo fašisti. Nadalje, na ovim područjima provodio se komunistički fašizam jer se progonio i zatirao jedan narod. Mi danas rehabilitiramo osobe koje su progonile hrvatski narod s težnjom iskorjenjivanja. Preko svega se prelazi kao da se ništa nije dogodilo.

Kad se radi o Njemačkoj, Italiji, Hitleru, Mussoliniju, koji su htjeli da budu mjerila za sve

što je dobro a što je zlo, svi koji su se njima oduprili bili su antifašisti. Ali jugokomunistička armija i komunistička diktatura koja je pobila više od 500.000 Hrvata te koja je odgovorna za druga stradanja i progone u Domovinskom ratu ne mogu sebe svrstavati na antifašističku stranu. Ta armija može biti samo fašistička, a ne antifašistička.

GK: Na križnom putu ratovi i poračća bili su ipak najteži za hrvatski narod, a Vi pamтите Drugi svjetski rat i svjedok ste Domovinskoga rata, mogu li se oni uspoređivati?

O. Bošnjaković: Rat je uvijek rat i ne donosi nikom dobro. Čim se gube životi, širi mržnja, osvaja se, ubija se, ne služi čovjeku na korist nego mu šteti. Gledajući u kontekstu žrtava, za hrvatski narod jedan i drugi rat bili su teški. U Drugome svjetskom ratu, uključujući i poračće, poginulo je više od 500.000 Hrvata. Tu se ne smije zaboraviti da su mnogi bili u cvijetu mladosti, u punoj snazi, kako radnoj tako i reprodukcijskoj. Zatim, tu je bila hrvatska inteligencija. A kad jedan mali narod kao što je hrvatski doživi takvu tragediju, teško se može oporaviti. K tome progoni nakon rata koji su se događali kontinuirano pola stoljeća još su više otežavali oporavak. Zapravo, vodili su k istrjebljenju i potpunom uništavanju hrvatskoga nacionalnog bića. Ovaj obrambeni Domovinski rat naizgled je bio težak po tome što Hrvati za nj nisu bili spremni. Tada je na Hrvatsku napala peta sila u Europi. JNA je imala avione, bila je naoružana, a Hrvati su bili golih ruku.

I sama poračća su različita jer poslije Drugoga svjetskog rata nije se imalo što jesti pa je uz ostale velike posljedice i glad prisiljavala hrvats-

ki narod na proživljavanje križnog puta. Sve je to bilo smišljeno pa su brojni morali otići izvan Hrvatske i tamo su radili poput roblja. Nije čudo da danas ima širom svijeta Hrvata. Poslije ovoga obrambenog Domovinskog rata nije bila takva situacija. Ipak je zavladao sloboda. Preživljavanje je bilo na zavidnoj razini i nije se gladovalo.

Tito je odgovoran za zločine na Kočevskom Rogu

GK: Što je sa stradanjima na Bleiburgu, Kočevskom Rogu, Mariboru? Tko je za to odgovoran? Koliko je Tito imao odgovornosti?

O. Bošnjaković: U Bleiburgu je došlo do predaje Hrvata i odatle počinje veliki hrvatski križni put. Brojni su ubijeni bez suđenja, mnogi su zatvarani prigodom povratka u Hrvatsku. Partizani su ubijali nevine ljude, žene, djecu. Oko petsto tisuća Hrvata ubijeno je krajem četrdeset pete. Što se tiče odgovornosti Josipa Broza Tita, o tome svjedoči jedan od tadašnjih zapovjednika **Simo Dubajić** koji je u srpnju 1990. izjavio za beogradski "Svet": "Komandovao sam u Kočevskom Rogu. Učestvovao sam u likvidaciji ljudi po naređenju. To danas govorim jer sam shvatio da je savest jača od pobjede. Kada sam 25. maja 1945. došao u Ljubljano, referisao sam Titu o zarobljavanju ustaša, fon Lera i zapleni zlata. Pre toga sam 13. maja dobio od Tita depešu da nitko ne sme dirati nijednog zarobljenika. Mi tada nismo znali da će ti zarobljenici biti pobijeni. Govorilo se da ih treba vratiti u Sloveniju da bi im se sudilo po međunarodnim konvencijama. Ja sam imao tu Titovu depešu. Imali su je i svi ostali komandanti. Onda sam iznenada dobio nalog da se 30.000 tih domaćih izdajnika pobije u Kočevskom Rogu. Naređenje su izdali Ivan Matija Maček, Maks Baće i Jovo Kapičić. Sve Rankovićevi pomoćnici. Takvu odluku nitko nije mogao doneti, sem Tita! Samo je on mogao da opozove svoju raniju depešu. Bio sam šef i kontrolisao da se to izvrši do kraja. Taj masakr je izvršila XI. dalmatinska brigada u kojoj je komesar bila Milka Planinc."

GK: Žrtva ste komunističkih progona. Je li tko zato odgovarao?

O. Bošnjaković: Kao ministrant pohađao sam Tuzlansku gimnaziju. U to vrijeme sudili su četvorici svećenika u Tuzlanskom sudu. Osuđeni su na smrt strijeljanjem. Ja sam bio nazočan suđenju. Uvijek bih zauzeo položaj u kutu da sam bliže njih kad bi oni prolazili iz sudnice. Svi smo znali da su nevini. Kad bi pored mene prošli, meni bi se nasmijali. Kad su oni ubijeni, u meni se javio prkos da postanem svećenik. Kasnije sam to tumačio Tertulijanovim riječima: "Krv mučenika

sjeme je novih kršćana." I sam kao svećenik osjetio sam komunistički fašizam koji me proganjao kroz svoje udbaške institucije, jer im nije odgovaralo da ja gradim crkve. A gradio sam ih baš u to vrijeme. Radio sam crkve, ceste. Saslušavali su me, prijetili. Vršili su pritisak kako bih to prestao raditi, jer za njih je vjera bila opijum za narod. Oni su sve dekristijanizirali, škole i sve ustanove. Pratili su ljude koji idu u crkvu. Mene su uklonili nakon što su vidjeli da gradim crkve, pa sam 1972. započeo temelj u Šikari u nazočnosti nekoliko tisuća vjernika. Zatvorili su me i osudili na tri godine zatvora. Rekao sam na suđenju: "Bacili ste na me čitave Alpe, ali postoji Bog. Ja ću se ponovno vratiti u Tuzlu, živjeti i nastaviti raditi i širiti Kristovo evanđelje." Poslije izlaska iz zatvora sagradio sam novi samostan, novu crkvu i oratorij. Za moje zatvaranje kao i za brojna druga nikad nitko nije odgovarao.

Bivši progonitelji i dalje vladaju

GK: Ti koji su vas progonili, jesu li se oni promijenili?

O. Bošnjaković: Kako sudski istražitelj između ostalih saslušavao me je Krešimir Zubak. Ostavio je na mene vrlo ružan dojam. Ispitivao me je s velikim entuzijazmom. Bilo mi je žalosno kad sam vidio na televiziji da on vodi i predstavlja hrvatski narod u Bosni i Hercegovini. Nemam odgovora da se tako netko može neprestano transformirati iz progonitelja u mirotvorca. Takvih ima više, i to zbunjuje hrvatski narod i osuđuje taj narod. Otud često ružno mišljenje o politici. I to je još jedna potvrda da su u vlasti ljudi iz komunističkog sustava. Ljudi pomalo zaboravljaju to jer se bore za svoj život, u teškim situacijama bore se za golu egzistenciju.

GK: Kako napraviti pomirbu među Hrvatima?

O. Bošnjaković: Treba žaliti sve žrtve i svaka žrtva je vrijedna poštovanja i istine. Žrtava je bilo uvijek i bit će ih uvijek. Prva žrtva bila je u Starom zavjetu Abel. Uvijek je bilo ratova, nasilja, jer je ljudsko biće ranjeno istočnim grijehom pa su ljudi više skloni prema zlu nego prema dobro. Kroz povijest su se pojavljivali vođe koji su namjerno kršile Božje zakone i Božje zapovijedi te sebe postavljali kao društvenu normu dobra. Počevši od rimskih careva, zatim Napoleona, Francuske revolucije, Lenjina, Hitlera, Staljina... do Tita. Izvorište svih tih zala je istočni grijeh. Mnoge su žrtve izmanipulirane i slučajno dospjele u komunističke ruke. Zato mi se sviđala ideja dr. Franje Tuđmana o pomirbi svih Hrvata. A da bi do nje došlo, treba biti zadovoljena istina i pravda. Razjedinjenost Hrvata može generirati nove podjele.

Zaboravljaju i omalovažavaju se zasluge branitelja

GK: Poslije Drugoga svjetskog rata nevine ljude ubijali su partizani i komunisti, a sada nakon Domovinskoga rata ubijaju se branitelji sami. U čemu je problem?

O. Bošnjaković: Pobjednik je pisao povijest nakon Drugoga svjetskog rata, a to je bila Komunistička partija. Danas tu povijest, čini se, revidiraju i pišu nam je neki drugi. Nije dobro i dovoljno vrednovan Domovinski rat. Moramo činiti tako da neprestano polazimo od svoga Domovinskog rata. Teško je kad su ostali i dalje jugonostalgici koji su bili formirani u jugokomunističkom sustavu. Njih je još velik broj. Ne smiju se zaboraviti ni dodvorice. Sve to utječe na branitelje Domovinskoga rata. Ne smije se zaboraviti da su ih dovele i gospodarske i političke prilike u kojima danas žive branitelji. Osjeća se stanovita obezglavljenost. Sada plaćamo ceh ratu koji se dogodio. U svim segmentima to se osjeća. Branitelji su najugroženiji. Nitko ne gleda što su oni napravili, i to se zaboravlja kao da ne postoji to što su oni činili, nego se bezglavo čitavim svojim bićem srlja za ulaskom u Europu. Zapostavljeni su i omalovažavani. Ne vrednuje se njihova žrtva života i njihova ljubav prema ovim prostorima i ovoj domovini. Da nam se povijest ne bi ponavljala, moramo uspostaviti ljestvicu vrednota i neprestano je promicati.

Vlado Čutura

Glas Koncila, broj: 20 (1612), 15. 5. 2005.

Nagrada za životno djelo fra MARIJANU KARAU LI

Glavni urednik Svjetla riječi fra Marijan Karaula dobitnik je nagrade za životno djelo Hrvatskog društva katoličkih novinara, čiji je član od njegova osnutka. Nagradu mu je 3. svibnja u Tajništvu HBK u Zagrebu uručio predsjednik Odbora Hrvatske biskupske konferencije za sredstva društvene komunikacije riječki nadbiskup mons. Ivan Devčić a u povodu Dana sredstava društvenog priopćivanja. Godišnju nagradu HDKN primio je novinar i fotograf Glasa Koncila Mihael Sokol

Nakon pozdrava predsjednice HDKN-a Suzane Peran nazočnima se obratio nadbiskup Devčić. On je kazao kako su dodijeljene nagrade priznanja za trud i rad u katoličkim medijima naglasivši kako Crkva želi raditi na poboljšanju kvalitete katoličkih medija i uvjeta u kojima rade katolički novinari.

Zahvalivši na dodijeljenom priznanju fra Marijan je kazao kako nagradu doživljava istina kao priznanje za svoj rad, ali i kao priznanje Svjetlu riječi budući da na putu koji je utirala ova revija u crkvenoj publicistici, u sredini koja nije baš uvijek bila dobronamjerno otvorena nečemu novom, nije sve išlo tako glatko.

Fra Marijan je rođen 27. ožujka 1954. u Ljubunčiću kraj Livna. Filozofsko teološki studij završio je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Za svećenika je zaređen 21. ožujka 1982. u Lištanima. Član je franjevačke provincije Bosne Srebrene. Na provincijskom kapitolu 2003. izabran je za definitora Provincije.

Već 25 godina bavi se spisateljskim radom. Kao gimnazijalac, surađuje u dačkom listu *Novi cvijet*, zatim u *Našim ognjištima* (Svetoj baštini) i *Svjetlu riječi* u čijem je uredništvu od samih početaka. Prvo kao član uredništva, pa tehnički urednik, glavni urednik, ravnatelj pa ponovno glavni urednik. Urednik je i izdavačke djelatnosti *Svjetla riječi*.

Svojim tekstovima i fotografijama surađivao je također u *Herceg-Bosni*, *Livanjskim vidicima*, *Kani*, *Bosni franciscani*, *Krijesnici*; svoje je priloge objavljivao i na radio-postajama Livno, Herceg-Bosna, Hrvatski katolički radio.

Do sada je objelodanio tri knjige:

Žrtve i mučenici, Stradanja bosanskih franjevaca u Drugom svjetskom ratu i komunizmu, Svjetlo riječi, Sarajevo 1999.

Ljudi i krajevi. Reportaže o nekim župnim zajednicama i značajnijim vjerskim slavljinama, Svjetlo riječi, Sarajevo 2002.

Zaboravljena mučenica. Snimkom i riječju o župi Podhum/Žitače, Svjetlo riječi, Sarajevo 2003.

Sarajevo (FIA) -

“Neka visi rektor Kapetanović”

(“... I neka živ bude pokopan glazbeni maestro Čestmir Mirko DUŠEK”)

Napadajući glazbenoga maestra i časnoga čovjeka Čestmira Mirka Dušeka, iz Tuzle, nedavno proglašenoga počasnim doktorom znanosti Univerziteta Tuzla, anonimni i bezmudi pisci iz Tuzle, u Oslobođenju od četvrtka 12. 05. 2005. godine na stup srama stavljaju i rektora Univerziteta dr. Izudina Kapetanovića. U paketu s njima, ovim trivijalnim pismom - izravno, nezasluženo i ničim isprovocirano - oblaćeni su Tuzla i Tuzlanski kanton.

Na početku svojega pisanja “Grupa uglednih Tuzlaka”, kako stoji u potpisu, tvrdi: “Njegove ambicije i slavohlepnost daleko prevazilaze njegov stvarni doprinos muzičkoj kulturi Tuzle”. O tome koje i kakve su to ambicije, koja i kakva slavohlepnost ništa ne piše.

U nastavku pisma iz Tuzle stoji: “To nije smetalo rektoru Univerziteta u Tuzli dr. Izudinu Kapetanoviću da Dušeka promovira u počasnog doktora nauka. Osim rektorskih balova, krosova, on svome glamuru želi dati i mecenstvo u kulturi. Više zbog sebe, nego zbog Dušeka, rektor pravi spektakl od počasnog doktorata, troši univerzitetski novac za nezapamćenu propagandu i tri koncerta Filharmonije. Radi sebe, a povodom promocije Dušeka, rektor pravi “veleljepne” muzičke svečanosti u Tuzli.”

Poslije iščitavanja ovih redova nameće se zaključak da je rektor Kapetanović svemoćni feudalac; da je Univerzitet Tuzla njegovo privatno vlasništvo; da Univerzitet u Tuzli nema Senat i Upravni odbor. I još nešto! Nameće se i zaključak da “Grupi uglednih Tuzlaka” smeta sve ono što se dobro napravi u Tuzli, ukoliko njih nema u prvoj postavi, ako u tome ništa ne mogu ušćariti i okriti se tuđim perjem.

Frustrirani svojim neznanjima, nemoćima, i neuspjesima, ali izgleda i mržnjom spram drugoga i drugačijega, od njihova sivila, “pisci” još dodaju: “Želimo podsjetiti da je on (Dušek - op.a.) sve vrijeme rata bio u Tuzli, ali u to doba nije uzeo učešće ni u jednoj manifestaciji gradskih vlasti ili Armije BiH. Na drugoj strani stavio se u funkciju rigidnog dijela neke druge politike”.

Koncert u Hrvatskom glazbenom zavodu Zagreb - siječanj 1995.

PROFESOR DUŠEK u manifestacijama gradskih vlasti i Armije RBiH u Tuzli

1) Pri Radio-Tuzli 1993. godine pokrenuo rad prvog bosanskohercegovačkoga Bigbenda. Iste godine sa spomenutim ansamblom sudjelovao u proslavi 40 obljetnice Radio-Tuzle, s prvom, nezvaničnom, ratnom himnom BiH “Ja sin sam tvoj” u vlastitoj orkestraciji, zatim na cjelovečernjem koncertu koji je organiziralo AKUD “Zvonko Cerić”, Tuzla.

2) Iste te godine sa orkestrom sudjelovao na Prvoj Ratnoj olimpijadi, kao i sa združenim zborovima: Muzičke škole Tuzla, HKD Napretka Tuzla, Crkvenoga zbora sv. Petra i Pavla i orkestrom Dragana Divjaka.

3) Osnovao i vodio djevojački pjevački zbor “Napretka” do travnja 1995. godine. Zbor je imao 80 djevojaka svih nacionalnosti.

4) U svibnju 1995. godine osnovao djevojački zbor “Puellae Saliniana” pri Hrvatskom klubu “Ivan Mažuranić” Tuzla.

To je sve što se tiče stavljanja Mirka Dušeka u “funkciju rigidnog dijela neke druge politike” po navodu “grupe uglednih Tuzlaka”.

Nameće se pitanje, na koje mudri “pisci” znaju odgovor: - Je li maestro Dušek imao šansu i približiti se “genijalnim” ratnim umjetnicima i njihovim manifestacijama. Odgovor je više nego jasan - NIJE! I još nešto! Opasno, prljavo, drsko, bezobrazno, zlobno, zlonamjerno, s mržnjom, bezobzirno i bezdušno zvuči tvrdnja “uglednih Tuzlaka” da se Dušek stavio u funkciju rigidnoga dijela neke druge politike. Pošteno bi od “pisaca” bilo, ako u svojim bolesnim mislima imaju i “P” od poštenja, da o i oko ove tvrdnje budu konkretniji i jasniji. O poštenju kada je riječ, ugledni Tuzlaci - u pravome smislu i punome značenju tih riječi - trebali bi i morali javno, a ne anonimno, progovoriti i o gospodinu Dušek i o ovoj prljavoj tvrdnji.

Privodeći kraju izlivanje svojega bijesa i svojih prljavština, očividno ne znajući i/ili zaboravljajući brojne Dušekove - ino i domaće nagrade, “pisci” još tvrde: “Neobaviješteni slušalac i gledalac mogao je steći pogrešan dojam da je Dušek alfa i omega u historiji muzičke kulture Tuzle.”

Ukoliko Čestmir Mirko Dušek nije alfa i omega u historiji, historiji i povijesti muzičke i glazbene kulture Tuzle, tko to jest i koje mjesto na toj ljestvici njemu pripada. I na ovo pitanje trebale bi odgovoriti kukavice koje se “hrabro” kriju iza potpisa “Grupa uglednih Tuzlaka”, čija su imena poznata redakciji Oslobođenja; a koji bi, po svemu sudeći, najsretniji bili da rektora Kapetanovića vide kako visi, a živoga bi pokopali maestra Dušeka i gumicom izbrisali sve ono što je uradio.

MUZIČKA AKADEMIJA
UNIVERZITETA U SARAJEVU

GOVOR NA PROSLAVI JUBILEJA prof. Čestmira Dušeka U TUZLI

Naš slavljnik profesor Čestmir Dušek, bivši tuzlanski učenik, beogradski i praški student i specijalizant, jedan je od najznačajnijih utemeljitelja muzičkoga života i kulture u Tuzli. Gotovo da nema muzičke oblasti ili institucije u kojoj se nije iskazao i dokazao, kao profesor i dirigent, dajući najveći dio sebe naročito Nižoj i Srednjoj muzičkoj školi u Tuzli, u čijem je osnivanju i sudjelovao, ali i Višoj pedagoškoj školi, Pedagoškoj akademiji, odjeljenju Muzičke akademije u Tuzli i Muzičkoj akademiji u Sarajevu kojoj je dao skoro dvije decenije svoga djelovanja, ne napuštajući ni svoj rodni grad.

Zato je njegova zasluga velika i za osnovnoškolsko, srednjoškolsko i akademsko obrazovanje u muzičkoj teoriji, praksi i edukaciji, a posebno u oblasti dirigiranja orkestrima i zbiorovima od profesionalnih do amaterskih. Kolega Čestmir Dušek istinski je stručnjak širokoga profila, poznat kao pedagog i osoba nesebičnoga ulaganja svih svojih ljudskih i umjetničkih osobina, znanja i vještine u mlade ljude, svoje bivše učenike i studente u koje je ličnim primjerom ugradio visoki profesionalizam, ljubav, znanja i osjećaj za kvalitet u muzičkoj umjetnosti. Tako je postavio i ugradio i sebe u pouzdane i trajne temelje i za rast budućih mladih muzičara, stavljajući ih u situaciju i izgrađujući kod njih osjećaj dužnosti da nastave i idu i dalje, boreći se istrajno za kvalitet i najveće rezultate i idući putom kojim ih je usmjerio njihov učitelj prof. Dušek Čestmir.

Upravo zbog ove činjenice, potrebno je dosta prostora da bi se nabrojale sve nagrade, priznanja, zahvalnice i plakete za značajna ostvarenja u oblastima pedagoškog i umjetničkog djelovanja, koja su rezultirala dodjelom titule Počasnoga doktora nauka Univerziteta u Tuzli, što govori da se radi o izuzetnom čovjeku, pedagogu i dirigentu koji je ostavio neizbrisiv trag u muzičkoj kulturi Bosne i Hercegovine.

Zbog svega toga, s posebnim zadovoljstvom ispred Muzičke akademije u Sarajevu, čestitam našem kolegi prof. Dušku Čestmiru 50 godina pedagoškoga i umjetničkoga rada i želim mu dobro zdravlje i dalje bavljenje muzikom i u narednom periodu.

red. prof. dr. Selma Ferović, v. r.
Sarajevo, 04. 04. 2005.

U KRIVOM OGLEDALU

Marlboro i suvremeni "bh. komunist"

Od okončanja prošlogodišnjih lokalnih izbora na zidovima stare i napuštene zgrade općinske administracije u Tuzli ili kako bi je nazvao aktualni načelnik gospodin **Jasmin IMAMOVIĆ** - gradske kuće, stoje dobro očuvani posteri gospodina **Peje BANOVIĆA**, visokopozicioniranog člana HDZ-a. Ukoliko ste zaboravili tu su postavljeni baš radi predizborne kampanje u kojoj je Banović bio jedini nebošnjački kandidat za načelnika Tuzle. I po tome se Tuzla razlikovala od ostalih općina Tuzlanske županije jer je jedina imala načelničkog kandidata čafira.

Nešto mislim, a nije ni loše što ti posteri još stoje i stajat će. Neka skreću pozornost na jednu kampanju, njena lica i naličja; a mogu doprinijeti i predizbornoj utakmici na općim izborima naredne godine, ako se naš Pejo nađe na listi za Sabor Tuzlanske županije ili parlament neke više razine.

P. S. Možda isti ti posteri slute i kakvu općinu s hrvatskim predznakom ili bar sa jednako-pravnošću Hrvata spram većinskih Bošnjaka.

Nedavno sam u jednoj sarajevskoj kavanici, na Baščaršiji, čuo kada je gazda naredio konobaru da mu kupi kutiju cigareta "Marlboro" i novine "KOMUNIST".

Nemalo sam bio iznenađen traženjem novina i s vrhunskim nestrpljenjem čekao koje će novine ugledati u rukama omladinca. Uz poručene skupe cigarete gazda je dobio primjerak "Dnevnog avaza". Imajući na umu aktualne ideološke predznake vlasti i animozitete raznih vrsta sklon sam tvrdnji da sarajevski gazda ni najmanje nije pogriješio u imenovanju željenih novina.

Pobjedom nad zeničkim "Čelikom", tuzlanska "Sloboda" se izborila za opstanak u društvu nogometnih premijer-ligaša BiH.

Obzirom na izuzetno dobar start u proljetnom dijelu natjecanja i dostizanje pete-šeste pozicije na ljestvici, a zatim sunovrat na začelje, nameće mi se pitanje: **- Tko su piljari i piličari koji su prodavali utakmice?**

Pročitah nedavno u jednim novinama da je najskuplji bh. proizvod koji se prodaje na Internet stranici eBayu poštanska marka sa slikom Tuzle iz turskog perioda, koja košta 2.500 dolara. (vjerojatno američkih - op.a.)

Kako sam lokalista, bez loka i bez sjedenja u lokalima, obradovao me ovaj podatak jer uvijek volim da Tuzla i tuzlanski kraj budu najbolji.

Na izložbi "Potrošnja pravde", koja je od 1. svibnja do 1. lipnja 2005. godine održana u Turskoj, Bosni i Hercegovinu je predstavljao **Andrej ĐERKOVIĆ**. Njegov rad se sastojao od 150 mirisnih ukrasa u obliku drveta, koji se koriste za osvježavanje zraka u automobilima, a imali su dezin američke zastave. Time je skrenuta kritička pozornost na američku vojnu intervenciju u Iraku. Međutim, mene šejtani vuku za jezik spram teme

izložbe i postavljaju mi pitanje može li se napraviti kakva izložba ili manifestacija druge vrste sa temom "POTROŠNJA POLITIČARA".

Uvjeran sam da može, ali ne umijem odgovoriti na pitanja u što ih korisno utrošiti ili reciklirati.

"Najstariji moderni Europljani živjeli su prije 31.000 godina u Češkoj", naslov je jednog kraćeg teksta u zagrebačkom "Jutarnjem listu", od subote 21. 05. 2005. godine.

Eeee, baš ne volim što sam to pročitao. Taman sam se uljuljao u podatak da je Tuzla, sa tragovima starih 7.000 godina, najstarije naselje u Europi, kad tamo njaki učenjaci svojim spektrometrijama mase, samo četiri zuba, titulu najstarijih Europljana pripisuju Česima.

Malo, malo pa mi neki svjetski moćnici, tutori, diplomate i izaslanici tvrde kako je prošlost teško breme za Balkan, a to znači i za BiH.

Sadašnjost mi postaje sve teža, a budućnost, izuzev sigurne smrti, krajnje neizvjesna. Stoga prijatelji iz inozemstva, kakvim se predstavljate i prikazujete, olakšajte mi sadašnjost, a time i budućnost. S prošlošću ću se sam obračunavati.

Predsjednik SNSD BiH - Saveza neovisnih socijaldemokrata, **Milorad DODIK**, priopćio je prije nekoliko dana kako je našao banku koja će otkupiti dug Općine Vlasenica.

Moj prijatelj **Vehid ŠEHIĆ** Šale, predsjednik Foruma građana Tuzle, u dobrim je odnosima sa socijaldemokratom i uspješnim menadžerom Dodikom, pa ga molim neka predloži gospodinu Dodiku posredovanje u otkupu mojih dugova.

U zalog, jamstvo, pod hipoteku... jedino mogu dati kožu s leđa.

Od gospodina **Senada MUJANOVIĆA**, ministra za obnovu i povratak u Vladi Tuzlanske županije, inače Živinčanina po rođenju i življenju, nedavno sam čuo kako i Živinice imaju kantonalno grijanje. Moj upitan pogled prokomentirao je riječima: **"Pa, u kantama nosimo ugalj i drva za grijanje."**

U Republici Hrvatskoj traje jedna vrste detudmanizacije, odnosno uklanjanje portreta dr. **Franje TUĐMANA**, sa zidova javnih institucija.

Narod bi na to rekao - **"kad' nema mačke, miševi kolo vode"**, ali u svemu ovome treba imati na umu i pritiske ino tutora i mentora.

"Političari u BiH rade po svome, osim kada zabrljaju. Onda traže našu pomoć. I kada ih posavjetujemo, ne slušaju", ustvrdio je kardinal Vinko PULJIĆ u jednome razgovoru za novine.

Najlogičnije naravoučenje iz ovoga bi moglo biti kako političare i ne treba savjetovati, ali nameće se i pitanje kako stado ostaviti bez pastira.

Krivo (o)gledao: **Nikola J. IVANOVIĆ**

OBNOVA SVETIŠTA:

KAPELA GOSPE LIPNIČKE U SREDNJOJ LIPNICI

Spomenik kulture sakralnog značenja "Kapela Gospe Lipničke" u Srednjoj Lipnici evidentiran je još davne 1958. godine i kao takav do današnjeg dana ima status zaštićenog kulturno povijesnog dobra. Početkom ove godine podnesena je peticija i za njegovo stavljanje na Listu nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine. Ovo kulturno-povijesno dobro predstavlja integralnu kulturnu spomeničku cjelinu, a koja se sastoji od objekta kapele (kućar) i slike Blažene Djevice Marije. Slika je obnovljena i restaurirana više puta, a posljednja restauracija je obavljena 1987. godine radi sudjelovanja na grandioznoj izložbi "Blago franjevačkih samostana BiH".

Povijest ove slike ima nekoliko inačica i sve se temelje na predanosti. Njezino višestoljetno štovanje potvrdilo je njezin čudotvorni značaj te je temeljem toga održala molitveno zavjetnu potrajnost na ovome lokalitetu njezina čuvanja u zaseoku Matići u Srednjoj Lipnici.

Lokalitet na kome se nalazi ova spomenička cjelina sadrži niz prirodnih i pejzažnih vrijednosti. Od činilaca značajnih za vrednovanje ovoga spomenika kulture mogu se navesti neke osobine i značenja, kao što su:

- arheološka i starosna vrijednost dobra,
- povijesna i dokumentarna vrijednost,
- sakralni značaj i memorijalna vrijednost,
- pejzažna vrijednost ove spomeničke cjeline, izražena vrijednošću i vizualnim jedinstvom objekta kapele i i prirodnog krajolika,
- vremenska ugroženost objekta, zamor materijala i
- posebnost kriterija zaštite radi osebnosti geomehaničkih karakteristika tla na kome je kapela locirana.

Svakako od svih nabrojanih značenja posebno treba naglasiti njezin povijesni i sakralni značaj, jer upravo ta obična seoska kuća nad magazinom bila je krajem 17. stoljeća u vrijeme najvećeg progona katolika iz ovih krajeva *refugijum*, posljednje sklonište i pribežište katoličke duhovnosti i sakramentalnosti.

Kapela u kulturno-graditeljskom smislu predstavlja objekat narodnog graditeljstva. Njezino graditeljsko tijelo je od šindre, šepera, bondruka, greda, frizova, baskija i plotova. Tadašnji nivo potreba i dinamizam funkcionalnosti tadašnjeg svjetonazora i materijalne kulture sve svoje potrebe zadovoljavao je takvim tipom kuće i njezinom prostornom organizacijom: magaza za

vezanje konja, soba i kuća (prostorija za dnevni boravak). To je bila graditeljska artikulacija našeg zavičaja iz prošlosti.

Uspostavljanje i očuvanje komunikacije s tom sudbonosnom prošlosti realitet je i nužnost svakog organiziranog političkog i društvenog bića jer se bez toga ne može graditi niti imati posebnost, dakle ono što nazivamo tako često identitetom.

Temeljem navedenih razmatranja možemo konstatirati dvije glavne smjernice za integralnu restauraciju ovoga kulturnog i povijesnog lokaliteta, a to su:

- fizičko i konstruktivno stanje kapele,
- jednostoljetna deprimacija i nazadovanje duhovne prezentacije kapele, bez koje nema potpune i istinske tzv. integralne zaštite kulturno povijesnog dobra u ovom slučaju kapele jer bi bez toga ovo mjesto i kapela bile mrtvi muzejski eksponat koji nikome ne bi trebao.

Kada je riječ o deprimaciji i nazadovanju duhovne prezentacije kapele njezina shema može se u potpunosti objasniti slijedećim povijesnim činjenicama:

- intenzivna industrijalizacija ovoga područja i prodor liberalnih ideja koje donose sa sobom radnici i stručnjaci iz stranih zemalja u sve oblike kolektivne svijesti, osobito uključujući religiju (Austrougarski period),
- snažno organiziranje radničkog pokreta pod patronatom ateiziranih političkih pokreta između dva svjetska rata u kome većinu imaju radnici, uvjetno rečeno, "katolici",
- otvaranjem rudničkih pogona na ovome području dolazi do radikalne inhibicije opće vjerske svijesti lokalnog katoličkog stanovništva (period 1945. do 1991. godine).

Sanacija fizičkog i konstrukcijskog stanja kapele moguća je putem realizacije Projekta restauracije i rekonstrukcije koji je infrastrukturni uvjet zavjetne rekonstrukcije ovoga spomenika-svetišta, a najvjerojatnije i turističko-vjerskog resursa.

Ovaj objekat narodnog graditeljstva s aspekta fizičke zaštite čini poseban problem, s obzirom na neophodnost njegove konzervacije, rekonstrukcije i iznalaženja najoptimalnije mogućnosti za revitalizaciju njegove sakralne i liturgijske funkcije. Da bi objekat postigao svoj svrhu i duhovnu dinamičnost i snagu, mora biti trajno zaštićen kako u svom izvornom obliku tako i u svojoj prvobitnoj (sakralnoj) funkciji. Samo funkcionalnom revitalizacijom (uspostavljanje sadržajne sakralne aktivnosti) ovome objektu i lokalitetu bit će stvoreni uvjeti za trajnu egzistenciju.

Nakon izvršene sanacije klizišta 2001. godine urađen je Projekt restauracije i rekonstrukcije ove spomeničke cjeline koji predviđa tri nivoa intervencije koji će se sukladno finansijskim

mogućnostima izvesti u dvije operativne faze, i to:

- intervencija na konstruktivnoj sanaciji objekta, s obzirom na oštećenje na jednom dijelu vanjskog konstruktivnog zida. Sanaciju je neophodno izvesti, jer postoji mogućnost daljih, većih konstruktivnih oštećenja, kao i činjenica da je objekat u ovom stanju podložan prodoru vode u unutrašnjost, što znači daljim oštećenjima fiksno enterijera (podovi, zidovi, stolarija) i sl.

- intervencija na sanaciji lokaliteta uz objekat - izvedba potpornih zidova i pločnika oko objekta, uređenje površina, a posebno analiza i izvedba drenažnog sustava u dva nivoa, kako bi se osigurala stabilnost i dugovječnost saniranom objektu.
- sitniji sanacijski radovi na restauraciji fasade, unutarnjih zidova, sanacija uz prethodnu analizu hidrotopnosti svih prostorija, te analizu i zaštitu krovne konstrukcije.

Nakon završene rekonstrukcije kapela bi dobila svoj izvorni izgled bosanske tradicijske "kuće nad magazinom", prekrivene šindrom, istaknutim bondrucima, obnovljenom stolarijom i naravno s pojačanjima konstrukcije. To bi bio i jedan od rijetkih trajno sačuvanih i konzerviranih spomenika kulture narodnog graditeljstva koja čini cjelinu i jedinstvenost s okolinom i prirodom.

Okvir i mogućnosti za financiranje ovoga Projekta nisu zatvoreni i pored podrške kantonalnih i općinskih vlasti, iako se ovih dana kreće s poslovima iz prve faze ovoga prevažnog zadatka. Uz teško ostvarivu pretpostavku iznalaženja nedostajućih sredstava, ovaj lokalitet i objekat etnosakralne kulture mogao bi biti u potpunosti restauriran i revitaliziran početkom rujna ove godine.

Mijo Franković

Početak svibanjske pobožnosti u Olovu

OLOVO (FIA) - Na blagdan sv. Josipa radnika, 1. svibnja 2005. godine vjernici Vrhbosanske nadbiskupije započeli su, molitvom krunice i svečanim misnim slavljem, u Gospinom svetištu u Olovu svibanjsku pobožnost BDM. Ovo je već deseti put da vjernici iz svih krajeva Vrhbosanske nadbiskupije, predvođeni svojim svećenicima, hodočaste 1. svibnja u Olovo i započnu svibanjsku pobožnost u ovom drevnom marijanskom svetištu. Misno slavlje celebrirao je nadbiskup vrhbosanski kardinal **Vinko Puljić**, uz koncelebraciju provincijala Bosne Srebrene **fra Mije Džolana**, upravitelja svetišta **fra Gabrijela Tomića** i tridesetak drugih svećenika.

Nakon blagoslova hodočasnika molila se krunica, a zatim je slavljena sveta misa na početku koje je sve prisutne hodočasnike iz zemlje i inozemstva, časne sestre, bogoslove, sjemeništare, svećenike, Provincijala i Kardinala pozdravio upravitelj svetišta **fra Gabrijel Tomić**.

Kardinal je u svojoj homiliji pozvao okupljene hodočasnike da svojim životom svjedoče svoju vjeru. Da bi to mogli, potrebno ju je bolje upoznati jer postoji mnogo vjerskog neznanja. Potrebno je da znamo drugi-

ma obrazložiti zašto vjerujemo, zašto molimo, zašto idemo u Crkvu, zašto nam je Evanđelje izvor života. "Ovdje smo", kazao je **kardinal Puljić**, "da od Marije naučimo kako se istinski Boga voli". Naglasio je da je blagopokojni papa Ivan Pavao II. ovu godinu proglasio Godinom euharistije i pozvao vjernike da sudjeluju u euharistijskim slavljinama kako bi onda mogli posvećivati i svoje obiteljsko gnijezdo.

Na kraju mise prisutnima se obratio i provincijal Bosne Srebrene **fra Mijo Džolan** zahvalivši svima koji ovo sveto mjesto čine mjestom obnove. Istaknuo je kako je ovo mjesto za franjevce mjesto ispitivanja vjernosti Bogu i Crkvi.

Pod misom je blagoslovljen kip BDM, rad zagrebačkog kipara Josipa Marinovića u bijelom mramoru. To je zavjetni dar olovskom svetištu jedne obitelji na čemu joj je posebno zahvalio upravitelj svetišta **fra Gabrijel Tomić**.

Pjevane dijelove mise predvodili su pjevački i tamburaški zbor Franjevačkog sjemeništa iz Visokog, predvođeni profesorom glazbe **fra Nikom Josićem**.

Proslava Šimunova u Dubravama

DUBRAVE (FIA) - Na platou ispred Franjevačkog samostana u Dubravama, 7. svibnja ove godine tradicionalno svečano proslavljeno je sjećanje na slugu Božjega fra Šimuna Filipovića. Svečanu svetu misu, uz koncelebraciju više desetina svećenika i uz nazočnost mnogih domaćih vjernika i hodočasnika, predvodio je fra Mirko Filipović, gvardijan samostana na Plehanu. Tamburaški zbor đaka Franjevačke klasične gimnazije iz Visokog pjesmom je uvećao ovo molitveno vjerničko okupljanje.

Sluga Božji fra Šimun Filipović (1732.-1802.) okupio je i ove godine u Dubravama veliki broj lokalnih vjernika i hodočasnika iz gotovo cijele Bosne i Hercegovine. Znak je to i pojačanog interesa za njegovu kauzu koja je ponovno pokrenuta nakon 120 godina, rekao je na kraju mise **fra Stjepan Pavić**, postulator fra Šimunove kauze. Ove subote moglo se uvjeriti da svetost jednoga čovjeka može okupiti ljude na molitvu i promišljanje svoga vjerničkog života. S tim pitanjima je u nadahnutoj propovijedi nastupio i **fra Mirko Filipović**. Što to znači svetost? Ima li u Bosni svetaca? Kako se u Crkvi postaje svetac? Na ta je pitanja fra Mirko odgovorio pozivajući se na povijesna franjevačka iskustva svjedoka vjere u Bosni i Hercegovini. Posebno je napomenuo da je fra Šimun jedini čovjek rođen u Bosni, za kojeg je pokrenuta kauza za proglašenje svetim i blaženim. I u sadašnjosti njegov život i njegov dobar glas mogu potaknuti na odvažno i odgovorno svjedočenje kršćanske vjere. I danas je moguće ostvariti puninu čovjekova života. Moguće je, kako je to

vidljivo na fra Šimunovu životu, biti svet. A biti svet znači "u svome se zemaljskom životu približiti idealnoj slici čovjeka - onako kako ga je Bog stvorio". Pred fra Šimunovim likom, završio je fra Mirko, "pozvani smo sjećati se i moliti, pozvani smo naučiti se poštovati sami sebe".

SUSRET LITURGIJSKIH ZBOROVA

U Sarajevskoj katedrali je 30. travnja 2005. godine održan III. susret liturgijskih zborova Vrhbosanske nadbiskupije. Na susretu je sudjelovalo sedamnaest zborova, a grad Tuzlu i župu sv. Petra i Pavla je predstavljao mješoviti zbor Franjevačke mladeži "Iuventus Salinarum" pod ravnanjem g. Zlatka Špoljarevića.

Program je započeo svetom misom koju je predvodio uzoriti **Vinko kardinal Puljić**, a

zatim je uslijedio koncert duhovne glazbe. Svi su se sudionici predstavili sa po dvije skladbe.

Sa skladbama "Hvalite ime Gospodnje" (Bruno Stein) i "Blíže, o Bože moje" (prema aranžmanu prof. Čestmira Duška), mladi iz Tuzle su ostvarili zapažen nastup i tako nastavili bogatu tradiciju liturgijskoga pjevanja grada i župe.

Susret je završen zajedničkim ručkom svih sudionika u zgradi Bogoslovije.

I. K.

U SJENI TRANSCENDENCIJE

Franjevački samostan u Tuzli je 22. svibnja 2005. godine priredio večer poezije pod nazivom "U sjeni transcendencije". Bila je to prilika za još jedan susret s likom i djelom pokojnoga pape Ivana Pavla II. kojemu je u čast, ova večer i bila posvećena.

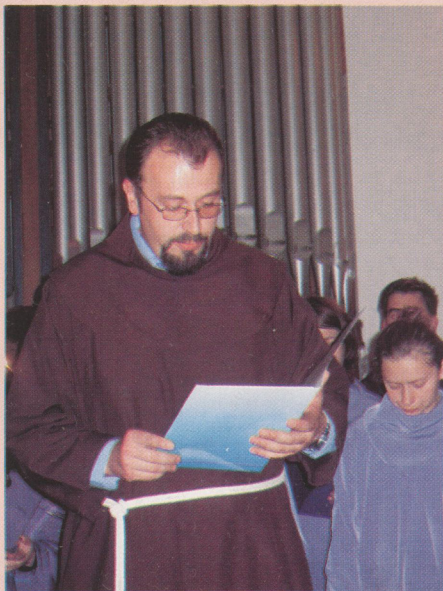
Ivan Pavao II. je bio uistinu svestrana ličnost, a njegova je ljubav prema poeziji samo još jedan pokazatelj u korist te teze. Zahvaljujući Franjevačkom samostanu i tuzlanska se publika upoznala s drugom i drukčijom stranom ovoga velikog čovjeka. Njegovu je poeziju interpretirala poznata sara-jevska glumica **Nada Đurevska**.

Osim u stihovima Ivana Pavla II. prisutni su mogli uživati i u stvaralaštvu književnih velikana s naših prostora **Cesarića, Dizdara, Krleže, Krmpotićke, Matoša, Nazora, Šimića, Šopa, Tadijanovića i Ujevića**. Njihovu su poeziju recitali glumci Narodnoga pozorišta i studenti Akademije dramskih umjetnosti u Tuzli, **Ivana Petrović, Enver Hasić, Irfan**

Kasumović i Šaban Mujkanović. Večer su svojim pjevanjem upotpunili sopranistica **Vedrana Šimić** uz orguljašku pratnju prof. **Zrinke Andrejaš** te mješoviti zbor Franjevačke mladeži "Iuventus Salinarum" pod ravnanjem g. **Zlatka Špoljarevića**.

I. K.

Papa PJESNIK

U Franjevačkim samostanu u Tuzli upriličena je večer poezije u čast velikog pape Ivana Pavla II, koji je bio misionar ljubavi i dobra, mirotvorac i borac za toleranciju i dijalog među religijama, veliki putnik, u puku najomiljeniji papa, pjesnik, esejist, dramatičar, filozof i teolog.

Ostat će ovaj nesvakidašnji čovjek - koji je prošao put od studenta poljske filologije, radnika u kamenolomu, glumca, dramatičara, režisera do biskupa, kardinala i papa zapamćen ne samo kao prvi slavenski papa koji je posjetio sinagogu, dža-

miju, hodočastio u pravoslavne zemlje, već će ga svijet pamtit i kao prvog papu pjesnika. Jer, do njega na Petrovu stolicu gotovo nikada nije sjeo umjetnik.

Karol Woytila pjesme i drame počeo je pisati kao osamnaestogodišnjak uoči i za vrijeme II svjetskog rata, kao student filologije, pa i kasnije kad postaje svećenikom, biskupom i kardinalom ne prekidajući svoj književni angažman sve do 1974. kada piše svoju posljednju pjesmu.

"Rimski triptih" je Papino pjesničko djelo, zbirka od dvanaest pjesama u kojima se Papa - nakon duže stanke - ponovno pojavljuje kao pjesnik. Pjesnička vatra je u njemu zabljesnula nakon četvrt stoljeća - "Rimski triptih" nastaje za boravka u ljetnikovcu Castelgandolfu u oči Uskrsa 2003. godine.

"Rimski triptih" podijeljen je u tri ploče - tri dijela.

U prvom dijelu papa se zadržava na očaravajućoj snazi prirode. Iz promatranja protjecanja i obušavanja rijeke rađa se želja za pronalaženjem izvora. Put "uzvodno" protiv struje omogućuje otkrivanje Istine i Smisla.

U drugom dijelu papa zastaje pred Sikstinskom kapelom. Michelangelo je za njega netko tko je bio sposoban dati slikovni izričaj *Riječi Postanka*, prevesti u konkretno viđenje ono čuđenje koji postoji i živi u iznimnom trenutku stvaranja. Papa se na kraju meditacije obraća kardinalima, koji će birati novog papu, kako sam kaže - nakon moje smrti - te želi da ih vodi i prosvjetljuje svijetlost i prozirnost Michelangelovih fresaka.

Treća ploča "Rimskog triptiha" u središte stavlja lik Abrahama, onog koji je povjerovao i nadao se protiv svake nade.

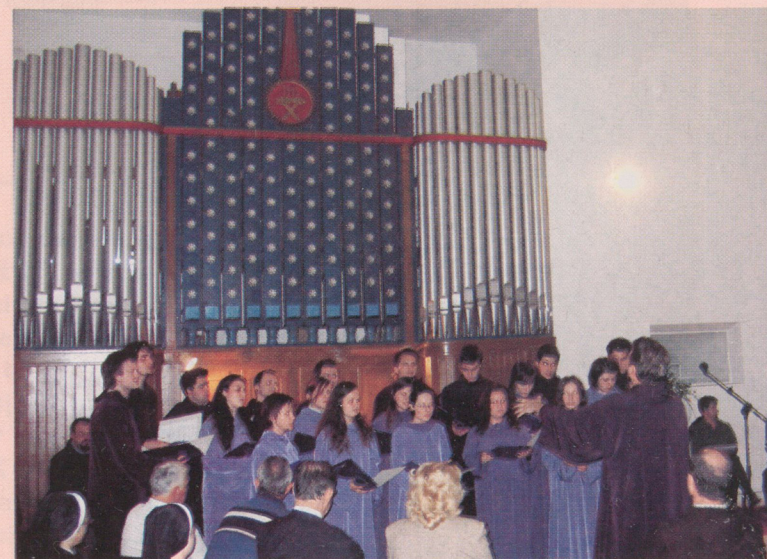
Stoga možemo reći, pjesnički i misaoni svijet pape Ivana Pavla II napaja se na poruci Biblije, umjetnosti i prirode koji stihom želi prenijeti čitatelju.

U širokom rasponu, od pokušaja da se pjesničkom riječju otkrije tajna čovjeka do nastojanja da se dopre do tajne Boga, slušali smo stihove pape Ivana Pavla II i mnogih velikih pjesnika.

U tom svijetlu nastojali smo i doživjeti ovo večer poezije, a kako je i sam Papa naglašavao: "Nije umjetnost tu da bi bila tek realističnom istinom, ili pak pukom zabavom, već prije svega nadogradnjom, pogledom prema naprijed i u vis, pratiljom religije i vodičem na putu prema Bogu: ima dimenziju romantičke duge: ide od zemlje i od srca čovjekova prema Beskrajnome..."

M. K.

PRVA PRIČEST U TUZLI

BIJELI ANĐELI

U župi sv. Petra i Pavla u nedjelju 29. svibnja bilo je uistinu veselo. Naime, točno 54 bijela anđela pristupilo je k Stolu Gospodnjem i primili su sakrament Prve svete pričesti. Ove godine grupa raspjevanih malšana zadivila je sve prisutne vjernike svojom ljepotom i kreativnošću.

Vjeroučiteljica s. Miriam Ljubić, koja je s puno ljubavi pripremala djecu za ovaj sveti sakrament izjavila nam je da dosada nikada nije imala "ovako sposobnu i kompaktnu raspjevanu družinu bijelih anđela". Zadivljuje i njihov broj jer je prošle godine prvopričesnika bilo oko

tridesetak. Još je zanimljivo da je ovaj put Prvu pričest primio i dječak imenom Andre Yazid Lourenco Benfares koji je rođen u Maroku a sada s roditeljima živi u našoj župi. Andreeva majka je Portugalka a otac Marokanac. Andre je na francuskom jeziku recitirao pjesmicu.

Našim bijelim anđelima kao i njihovim roditeljima i obiteljima želimo puno sreće i blagoslova u svakodnevnom životu a nadamo se da će i slijedeća grupa prvopričesnika biti velika.

M. L.

TREBA LI NAM BLAGOSLOV?

"Svi budite jednodušni, puni suosjećanja i bratske ljubavi, milosrdni, ponizni! Ne vraćajte zlo za zlo ni uvredu za uvredu! Naprotiv, blagoslivljajte jer ste na to i pozvani da baštinite blagoslov!"

1 Petrova 3,8-9

Svjedoci smo tmurnog vremena u kojem jedni druge veoma optužujemo. Težina situacije nam govori da vrijeme u kojemu živimo ne možemo katkada niti definirati. Svjedoci smo stvaranja nekog modernog svijeta koji prijeti samome sebi da se uništi jer su vrednote zapravo kod mnogih izgubile svoj smisao i značenje i mjesta koje bi trebale zauzimati na ljestvici potpuno su se izmiješale. Riječi Sv. Petra koje nam je uputio uistinu su dobar recept za ovo naše vrijeme.

Ušli smo u drugi dio proljeća. U punom tijeku je blagoslov polja po našim župama pa nam se nameće pitanje blagoslova. Jesmo li skoro nekoga blagoslovili ili bili blagoslovljeni. Je li to možda čin naše pokojne bake ili djeda koji već odavno počivaju u grobu?

Biti baštinik blagoslova teže je zasigurno nego biti baštinik ostavštine zloga. Život posut križevima može biti blagoslov za jednog čovje-

ka ukoliko on želi biti blizu Gospodinu i želi svakodnevno surađivati s Njim. Svatko se treba opredijeliti za blagoslov.

Pri izricanju našega blagoslova treba biti oprezan kako se izriče blagoslov jer snaga blagoslova stvarno donosi plodove i rezultate. A blagosloviti znači riječima zaželjati sreću, zdravlje, posvećenje, moliti za Božju pomoć u nekoj određenoj situaciji ili stanju, pribaviti drugome sreću i dobrobit, razveseliti nekoga, veličati i hvaliti. Blagoslov mijenja odnosu među ljudima. Blagoslov unosi promjenu na bolje a svatko onaj tko uprisutnjuje riječi prokletstva uprisutnjuje u svojoj blizini zbivanja zloga i to uvijek rađa novim plodovima jer NAJGORI SU LJUDI U NARODU KOJI PSUJU I PROKLINJU. Zato smo i pozvani na blagoslov kako nam to poručuje i sv. Pavao u poslanici Rimljanima "Blagoslivljajte one koji vas progone, a ne proklinjite. (Rim 12,14). Dakle svi mi moramo mijenjati duhovno ozračje i atmosferu, te dati samome Bogu prostora da se bori za nas. Bog nam prima uvijek riječi blagoslova koje dolaze iz naših usta i brine se za to da se te riječi ostvare i donesu plod. Radi toga trebamo uvijek blagoslivljati našu braću i

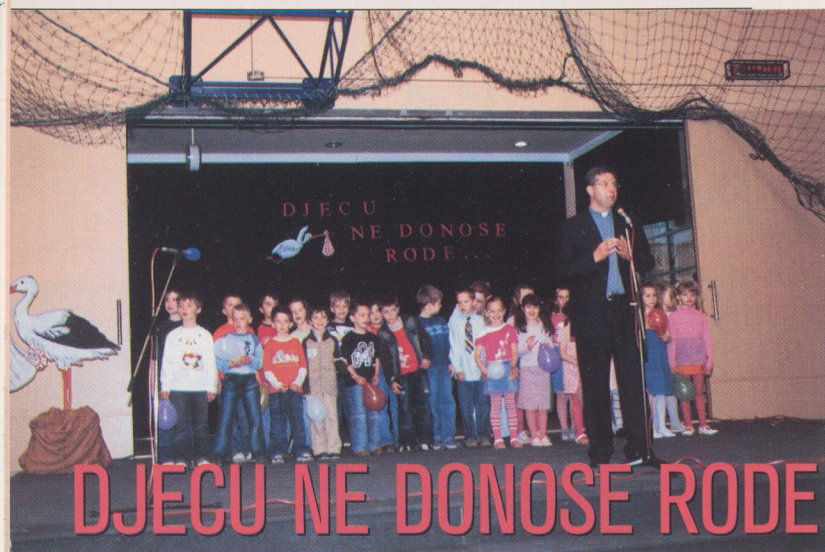
sestre, susjede pa čak i naše neprijatelje kao i naše životne okolnosti i naša polja da bi Bog mogao upotrijebiti svoju moć putem tih blagoslova. Emmet Fox je napisao o blagoslovu: "Blagoslovi jednu stvar i ona će blagosloviti tebe. Proklinji je i ona će prokleti tebe. I što u životu osuđuješ, to će ti se vratiti udarcem i povrijediti te."

Ako blagosloviš neku situaciju, onda ona nema snage da te povrijedi, i ako ti donosi neko vrijeme nevolje, malo pomalo će nevolja nestati, a blagoslivljanje iz iskrena srca postat će blagoslov za druge."

Blagoslovom mijenjamo sebe jer smo pozvani da baštinito blagoslov prema sv. Petru. A zasigurno naša promijenjena osobnost na bolje zračit će svim ljudima oko nas.

Ako dakle blagosloviš neku zemlju ili posjed Bog će izliti na tebe isti blagoslov kojim si ti blagoslovio zemlju. Bog je još praoču naše vjere Abrahamu obećao: "Blagoslovit ću one koji te blagoslivljali budu, koji te budu kleli, njih ću proklinjati". Neka ne zade sunce da nešto ne blagosloviš, postanimo svi djeca blagoslova.

Fra Marko Lovrić

Mališani iz Osnovne škole "Sveti Franjo" zajedno sa svojim učiteljicama, upričili su maštovit program povodom Majčinog dana.

Na školskoj pozornici Katoličkog školskog centra smjenjivali su se pjesma i ples. U ulozi voditelja programa uspješno su se predstavili đaci učiteljice Ivane Pejić. Najmlađi učenici škole pod vodstvom Ivane Mulić, učiteljice prvog razreda devetogodišnje škole, po prvi put su svojim majkama slali čestitke kao đaci. Publiku su oduševile djevojčice iz ritmičke skupine mladih čiji je nastup osmislila učiteljica Ivana Pejić.

Bogatstvo lijepih misli, stihova, riječi prenijeli su publici članovi recitatorske sekcije pod vodstvom učiteljice Ivkune Krstić-Kolenc i Marice Lazić. Majkama su pjevali i đaci prvog razreda osmogodišnje škole čiju je točku pripremila učiteljica Mirela Mihajlović. Igrokaz inspiriran tekstom priče **"To je moje"** izveli su učenici drugog razreda pod vodstvom učiteljice Jagode Ilić.

Izložbu dječjih radova na temu **"Moja mama"** priredila je profesor Dijana Matošević. U kreiranju programa te njegovom realiziranju sudjelovale su i učiteljice Sanja Mitrović i Marina Dostica. Koordinator programa bila je učiteljica Ivana Pejić.

Jagoda ILIĆ

IZ KLOSTERSKE

Protekli je period u srednjim školama bio obilježen kantonalnim i federalnim natjecanjima u znanju, kreativnosti i sportu. Učenici Opće gimnazije pri KŠC "Sv. Franjo" postigli su vrlo dobre i najbolje rezultate.

Na kantonalnom natjecanju iz matematike surađujući s profesoricama **Sandrom Jeleč-Bлагоjević** i **Draganom Brčina** učenici su zauzeli prvo (**Ljiljana Lukić**), peto (**Nikolina Jurošević**), sedmo (**Ivana Pranjić**) te osmo mjesto (**Lejla Zonić**). **Liljana Lukić** je na federalnom natjecanju u konkurenciji šezdeset sudionika osvojila deveto mjesto.

Prvo mjesto je osvojeno i na kantonalnom natjecanju iz engleskog jezika (**Muris Sarajlić**), a zapaženi su bili **Jasenka Topić** (peto mj.) i **Aleksandra Mitrović** (osmo mj.). Učenike je pripremala profesorica **Dijana Marković**.

Na natjecanju iz fizike postignuti su sljedeći rezultati: peto mjesto (**Alen Muharemović**), šesto mjesto (**Ljiljana Lukić**) i sedmo mjesto (**Monika Samek**). S učenicima su radili profesori **Josip Vojnić** i **Boris Budimir**. Alen Muharemović je na federalnom natjecanju osvojio osmo mjesto.

Profesorica **Pera Josipović** vodila je učenike na natjecanje iz ekologije, a osvojili su četvrto mjesto, dok je likovni rad bio na drugom mjestu.

Školsku ekipu crvenog križa na natjecanje je vodio profesor **Ivica Ivanić**. Osvojili su četvrto mjesto.

Osobit uspjeh ostvaren je na području stvaralaštva: Opća gimnazija KŠC "Sv. Franjo" osvojila je prvo mjesto i specijalnu diplomu u konkurenciji 32 škole. Uspjeh u ukupnom plasmanu postignut je zahvaljujući sudjelovanju na skoro svim područjima te zauzetim prvim mjestima - mješoviti zbor (voditelj prof. Evica Cerić), recital (prof. Ljiljana Tadić) i likovno stvaralaštvo (prof. Marina Trogrlić). Druga mjesta zauzeli su učenici koji su sudjelovali na natjecanju u dramskom stvaralaštvu i u modernom plesu (obje skupine vodila je prof. Mirjana Božić).

Osim aktivnog sudjelovanja KŠC i Opća gimnazija bili su uspješan organizator i domaćin mnogim natjecanjima.

Alen MATOŠEVIĆ

BUDIMO CIVILIZACIJA LJUBAVI

Temelji svih civilizacija kriju se u školama, bolje rečeno u načinu odgoja najmlađih pripadnika društva. Rezultati koje postižu učenici Katoličkog školskog centra uz pomoć svojih nastavnika ove godine potvrđuju renome ove škole kao elitne u našem gradu.

Na svršetku Festivala kulturno-umjetničkog stvaralaštva ove godine, učenici Osnovne škole "Sveti Franjo" predstavili su se maštovitim i originalnim programom. **"Budimo civilizacija ljubavi"** naziv je recitala koji su pripremili učenici viših razreda pod vodstvom nastavnice Zdenke Pejić. Njihov nastup potpomognut je pratinjom tamburaškog orkestra pod vodstvom prof. Nikole Čiče. Učenici nižih razreda nasmijali su publiku igrokazom "Nisam kriv što sam krokodil". Njihov nastup osmislila je učiteljica Jagoda Ilić.

Amar Šehić, učenik trećeg razreda ponudio je publici recept za pravljenje smijeha recitirajući pjesmu **"Hajde da pravimo smijeh"** pjesnika Šime Ešića. Nastup malog recitatora osmislila je učiteljica Marica Lazić.

Spomenuti recital, recitacija i igrokaz osvojili su prva mjesta kako na općinskom tako i na kantonalnom natjecanju.

Mario Mazić, učenik osmog razreda, osvojio je prvo mjesto u oblasti likovnog stvaralaštva pod vodstvom akademskog slikara prof. Marine Trogrlić.

Već tradicionalno, zbor kojim ravna prof. Evica Cerić oduševio je publiku svojim nastupom te osvojio prvo mjesto kako na općinskoj tako i na kantonalnoj razini.

Nastup ritmičke skupine pod vodstvom učiteljice Sanje Mitrović potpomognut je toplim aplauzom publike na općinskoj razini, budući da se natjecanje odvijalo u dvorani KŠC-a. Ritmička skupina na općinskoj razini osvojila je prvo mjesto.

Osnovna škola "Sveti Franjo" osvojila je prvo mjesto u ukupnom plasmanu škola.

Ove školske godine trud učenika i njihovih nastavnika donio je bogat plod na koji s pravom mogu biti ponosni.

Jagoda Ilić

Hrvatsko kulturno društvo
"Napredak" - Podružnica Lukavac

MINORNA OPĆINSKA POTPORA

Malobrojni Hrvati u Općini Lukavac smogli su snage da osnuju i registriju podružnicu Hrvatskog kulturnog društva "Napredak". Za tri godine postojanja i rada afirmirali su se kao nezabilazni subjekt u njegovanju tradicionalnih kulturoloških vrijednosti. Na prošlotjednoj godišnjoj sjednici Skupštine naglašeno je da se aktivnosti realiziraju najviše zahvaljujući donacijama sponzora i od skromnih članarina, jer su iz općinskoga proračuna, do sada, dobili samo 500 KM.

U vremenu od 30. 05. 2004. do 08. 05. 2005. godine lukavački napretkovi sudjelovali su u obilježavanju patrona Katoličke župe "Svetoga Ante padovanskog" Lukavac; organizirali hodočašće u Međugorje i ugostili sudionike Likovne kolonije "Breške 2004". U prošloj godini su objavili publikaciju "Špionica u prošlosti i sadašnjosti", autora **Nikole Veselića**, iz Špionice, a bili su i suorganizatori božićnoga prijama, s ostalim hrvatskim udrugama Tuzlanskoga kantona. U župnoj crkvi Lukavac organiziran je "Božićni koncert", a poslije mise polnočke - 24. 12. 2004. godine, priredili su atraktivan vatromet i pučane počastili kuhanim vinom. U povodu Dana državnosti BiH, nastupila je izvorna folklorna skupina zajedno sa Kulturno-umjetničkim društvom "Rudar" Lukavac i KUD-om iz Nove Gradiške. Nastavljena je i tradicija obilježavanja Uskršnjih blagdana i to: proglašavanjem najoriginalnije narodne nošnje Hrvata ovoga kraja; izborom najljepše ukrašenog i najtvrdog uskršnjeg jajeta. Poslije natjecateljskog dijela organizirano je pučko sijelo, uz sudjelovanje izvornih folklornih skupina iz Bistarca i Husina.

Lukavački je "Napredak" nedavno dobio i uredski prostor u Domu kulture Lukavac, ali za sada ostaje pitanje bez odgovora kako financirati njegovo renoviranje i od čega kupiti uredsku opremu. Predsjednik Društva **Dragan Tomić** još je naglasio: - **Moramo posvetiti više pozornosti jačanju folklorne sekcije jer nam za to**

nisu neophodni novci. Velik broj naših članova u svom vlasništvu imaju narodne nošnje i samo moramo pojačati organizacione aktivnosti, odnosno pripreme članova za nastupe. Paralelno s ovim aktivnostima treba pojačati naplatu članarine i animiranje omladine za rad u društvu.

Na ovom skupu je u više navrata podcrtana činjenica da je iz općinskoga proračuna Lukavca dobivena samo jedna financijska potpora u iznosu od 500 KM. Dopredsjednik Društva i župnik **Pero Iljić** konstatirao je da je ovako simbolična potpora nedopustiva, jer su i Hrvati iz lukavačke općine poreski obveznici, a ti iznosi su daleko veći u proračunu od potpore koja je dobivena. Na ovu konstataciju **Božo Tunjić** je dodao: - **Bez obzira na nerazumijevanje koje imamo i nedostatna novčana sredstva moramo se zainatiti, pa iz inata, ponosa i prkosa poboljšati rad.**

Član središnje Uprave HKD "Napredak" BiH i predsjednik podružnice Tuzla **dr. Miroslav Petrović** u pozdravnoj riječi je istakao da su rezultati HKD "Napredak" Lukavac, obzirom na uvjete, više nego dobri i još konstatirao: - **Odnos općinske vlasti priča je za sebe. Međutim, više pozornosti "Napretku" moraju posvetiti Hrvati iz zakonodavne i izvršne vlasti jer smo mi društvo svih Hrvata. Ove godine će jedan dan na Likovnoj koloniji "Breške 2005" biti posvećen Lukavcu. To znači da će nekoliko slikara jedan dan raditi u Lukavcu ili Bistarcu, a urađene slike će ostati u vlasništvu "Napretka" Lukavac. Ovaj potez moraju prepoznati prvi ljudi Općine Lukavac jer je ovo društvo lukavačko. I, što je ono bogatije, duhovno i materijalno, bogatiji je i Lukavac. A, slike koje će uraditi sudionici Kolonije Breške sigurno će biti kvalitetne, jer će to biti djela afirmiranih slikara.**

N. J. I.

Dodijeljene Napretkove stipendije

U prostorijama kluba Lire 23. svibnja je održana svečanost uručivanja Napretkovih stipendija i potpora za 72 studenta, koji su u najvećem broju iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Točnije od ukupnog broja, njih 43 dobilo je stipendije u iznosu od 100 KM mjesečno i 29 potpore u iznosu od 50 KM mjesečno.

Važno je reći kako je za ovogodišnju dodjelu stipendija najviše zaslužne Industrija nafte INA iz Zagreba tj. HOLDINA iz Sarajeva, koje su dale najviše novaca namijenjenih za dodjelu ovogodišnjih stipendija.

Stipendije je nazočnim studentima uručio predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak prof. dr. Franjo Topić koji je tom prigodom istaknuo kako ove stipendije pored svoje materijalne važnosti imaju i simbolično značenje jer nije mala stvar biti Napretkov stipendist. Podsjetio je kako su i dva nobelovca Ivo Andrić i Vladimir Prelog, po koji-

ma Napretkov Fond za stipendiranje nosi naziv, bili Napretkovi stipendisti. Zahvalivši i INI i HOLDINI kao i direktoru HOLDINE Tihomiru Fajdeticu, koji je nazočio na svečanosti, Topić je izrazio očekivanje kako će svi stipendisti uspješno završiti fakultet, postati stručnjaci, ali u prvom redu postati dobri ljudi koji će kasnije pomagati studentima, kao što se njima sada pomaže. *"U ovoj državi ima dosta sredstva, ali malo otvorenih srca i ruku koji su spremni pomoći"*, rekao je Topić i pozvao sve da pomažu ovakve dobrotvorne projekte, a studente da se aktivnije uključe u rad Napretka.

Tihomir Fajdetic je kazao kako mu je zadovoljstvo biti među mladima ljudima te je zahvalio Napretku na angažmanu izrazivši spremnost HOLDINE da i nadalje pomaže studente na ovakav način.

Vanja Gavran

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO NAPREDAK Izaslanstvo Hrvatskog sabora posjetilo HKD Napredak

Izaslanstvo Odbora za vanjsku politiku Hrvatskog sabora u sastavu: Gordan Jadranković, Nikola Ivaniš, Frano Matušić, Mario Zubović, Tonino Picula te veleposlanik Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini Josip Vrbošić, posjetili su danas Hrvatsko kulturno društvo Napredak gdje im je domaćin bio predsjednik Napretka prof. dr. Franjo Topić.

Nakon razgledavanja Napretkove palače, Napretkove knjižnice, te radiopostaje Vrhbosna, Topić je upoznao članove izaslanstva s radom Napretka, s posebnim osvrtom na rad od obnove Napretka 1990. godine. Rekao je kako Napredak svojim radom i rezultatima pokazuje kako se u Bosni i Hercegovini može graditi i voljeti svoje, a da se pri tome ne stvaraju neprijatelji. "Napredak pokazuje da se u Bosni i Hercegovini može živjeti i biti ono što jesi. Ovdje ima života za Hrvate i moram reći da u Hrvatskoj još uvijek vlada suprotno mišljenje. Treba dakle promijeniti odnos Hrvatske prema Hrvatima u Bosni i Hercegovini i vas molim da radite na tome", rekao je Topić ovom prigodom. Upoznao ih je i s jučerašnjim dodjelama studentskih stipendija, ponovno podcrtavši kako je za ovogodišnje 73 stipendije najviše sredstava odvojila INA iz Zagreba i HOLDINA iz Sarajeva.

Gordan Jadranković je, zahvalivši na gostoprimitvu, rekao kako je i ustavna i moralna zadaća Republike Hrvatske pomagati Hrvate i njihove projekte u Bosni i Hercegovini, a samim time i Napredak. "Ohrabren sam ovim što sam vidio. Ovoliki broj ljudi koji se okuplja u Napretku i ovoliki rezultati, dovoljan su jamac i pokazatelj kako je opstanak Hrvata u Bosni i Hercegovini, i Sarajevu napose, izvjestan", rekao je Jadranković te naglasio kako će se zajednički zalagati, kao članovi Sabora, da Vlada Republike Hrvatske još snažnije podupre projekte Hrvata u Bosni i Hercegovini.

Tonino Picula je naglasio da je dobro što bosanskohercegovački Hrvati imaju ovako snažnu instituciju kao što je Napredak, te kako Hrvatskoj Hrvati u Bosni i Hercegovini ni u kojem slučaju ne smiju predstavljati teret, već da ih treba ohrabrivati i pomagati.

Vanja Gavran

Mali Princ ARSENU DEDIĆU

TRODNEVNI SUSRETI DJEČJIH PISACA "VEZENI MOST" ODUŠEVILI I DJECU I ODRASLU PUBLIKU TK

Vezeni most, onaj lijepo opisani simbol povezivanja i prijateljstva iz dječje pjesme Nasihe Kapić-Hadžić, postao je i simbolom okupljanja dječjih pisaca i umjetnika iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije i Crne Gore u našem gradu, u Tuzli. Tuzla je ovom manifestacijom, uz već postojeću *Cum grano salis*, zaokružila svoju ulogu važnog centra književnih zbivanja na jugoistoku Europe. Nagrada *Mali princ*, koja je prošle godine ustanovljena i koju je prvi osvojio Zvonimir Balog i ove godine je pobudila veliku pozornost kulturne javnosti, osobito one koja se na bilo koji način bavi dječjom literaturom.

Čarolija je ove godine počela u Bosanskom kulturnom centru nadahnutim govorom prošlogodišnjeg dobitnika nagrade *Mali princ*, Zvonimira Baloga, koji je zvanično otvorio ovogodišnje susrete. Prisutnima se obratio i direktor Francuskog kulturnog centra u Tuzli, gospodin Benoa Bolli. Kao izaslanik Veleposlanstva Francuske u BiH, gospodin Bolli je pored ostalog rekao da je država koja ne čita u opasnosti i da je ova manifestacija u Tuzli lijep način kako otkloniti tu opasnost u našoj zemlji. Uslijedilo je otvaranje izložbe ilustracija hrvatskog ilustratora svjetskog glasa, Svjetlana Junakovića, čiji je pokrovitelj bilo Veleposlanstvo Republike Hrvatske u BiH. Hrvatski konzul u Tuzli, gospodin Marko Štefanić, istaknuo je u svom obraćanju važnost prvog vizualnog dojma koji dijete o knjizi stječe upravo preko ilustracije, te predstavio Junakovića kao vrhunskog majstora tog posla. A o kakvom majstoru je riječ potvrđuje raskoš izloženih radova iza kojih stoji čitav niz svih značajnijih nagrada koje se u svijetu dodjeljuju za dječju ilustraciju. Izložba i likovna radionica koju je Junaković vodio u Švedskoj kući u Gornjoj Lipnici drugog dana Susreta, predstavlja veoma značajan događaj u likovnom životu BiH.

Jedan od najljepših i najveselijih dijelova programa *Vezenog mosta* svakako je susretanje pisaca sa djecom. To su ove godine bili pravi mali praznici duha. Dejan Aleksić, Ismet Bekrić, Igor Kolarov, Ferida Duraković, Tomislav Zagoda, Vesna Čorović Butrić, Muhidin Šarić, Enisa Osmančević-Čurić, Dragiša L. Jovović, Dušan Đurišić, Jagoda Ilić, Zlatko Dukić, Ešref Berbić, Lejla Kadić, Atif Kujundžić, Zejčir Hasić, Benjamin Isović, Nedeljko Popadić i Šimo Ešić sračno su dočekivani i ovacijama ispraćani iz Gračanice, Banovića, Živinica, Kladnja, Brčko Distrikta, Kalesije, Srebrenika i Lukavca, te iz Merkatora i tuzlanskih osnovnih škola, gdje su otvorili svoje nove knjige i svoje tanane umjet-

OTVARANJE SUSRETA...

OTVARANJE IZLOŽBE PLAKATA

ničke duše. Posebno su jednostavnošću, toplinom i duhovitošću svojih stihova i nastupa prijatno iznenadili Dejan Aleksić, Igor Kolarov, Dragiša L. Jovović i Nedeljko Popadić, koji su se prvi put predstavili tuzlanskoj publici.

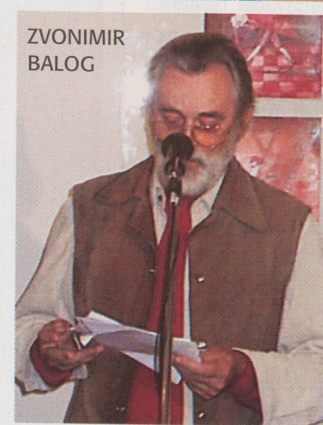
Zanimljivo je bilo i na okruglom stolu o temi *Bajka u životu djeteta*, koji je u Teatru Kabare modelirala mr. Vojislava Vasiljević. Uvodno izlaganje podnio je dr. Nedžad Ibrahimović, profesor dječje književnosti Filozofskog fakulteta u Tuzli, a u radu skupa sudjelovali su dr. Rašida Kadrić, Lazar Manojlović, Aida Perčić, Almira Hadžihrustić i drugi teoretičari i pedagozi.

S velikim uzbuđenjem praćeni su rezultati literarnog natječaja o temi *Život je bajka* gdje je

svoje radove poslalo više od 500 osnovaca iz Srbije i Crne Gore, BiH i Hrvatske i likovnog natječaja za studente likovnih akademija Zagreba i Sarajeva i Fakulteta primijenjenih umjetnosti iz Beograda, te Fakulteta likovnih umjetnosti sa Cetinja. Za literarne radove novčanim nagradama (dar robne kuće Merkator) nagrađeni su Ivana Srdarević iz Osijeka, Husein Halilović iz Kladnja, Amir Pobrić iz Mostara, Azra Mehmedović iz Bukinja, Šejla Numanović iz Lukavca i Vedad Hrustić iz Gradačca, a još 34 učenika nagrađena su knjigama. Jednogodišnju stipendiju (dar firme CPA Tojšići) za najbolji plakat o temi *Andersen bajkoviti* dobila je Verica Sokanović, FPU Beograd, polugodišnjom stipendijom na istom

VERICA SOKANOVIĆ

ZVONIMIR
BALOG

NOMINOVANE KNJIGE I PISCI											
Knjiga	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Pisac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46
36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53
43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54
44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55
45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56
46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57
47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58
48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64
54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66
56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67
57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68
58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72
62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73
63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76
66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77
67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78
68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82
72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83
73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84
74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85
75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87
77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88
78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92
82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93
83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95
85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96
86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97
87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98
88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99
89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Mujezinović, (Društvo Mali princ, Tuzla) ocijenili svih osam knjiga nominiranih za ovogodišnju nagradu *Mali princ*. Za to vrijedno i laskavo priznanje bile su nominirane knjige *Aminina i Mikijeva abeceda*, Feride Duraković, *Izgubljeni kliper*, Ismeta Bekrića, *Zelena mačka*, Dušana Đurišića, *Sunčeve pregršti*, Dragiša L. Jovovića, *Dvanaesto more*, Igora Kolarova, *Pustolovine jednog zrna kafe*, Dejana Aleksića, *Balada o Buginim gaćicama*, Tomislava Zagode i *Dječije oči*, Arseno Dedića, jedinog od osam nominiranih autora koji nije bio prisutan - načelnik Tuzle, Jasmin Imamović, koji je još u pripremi Susreta obećao ove godine uručiti statu Malog princa nagrađenom piscu. Umjesto njega taj svečani čin obavio je Šimo Ešić, uručivši nagradu hrvatskom konzulu gosp. Marku Štefaniću.

Susreti su tako završeni, ali, prema onome kakve su dojmове ostavili na tuzlansku publiku, raznovrsni ponudeni programi i njihovi sudionici dugo će se još pamtili i spominjati. A ni gosti sigurno dugo neće zaboraviti gostoprimstvo, srdačnost i toplinu dočeka u Tuzli.

Juraj Novosel

Promoviranja

Knjiga na koju se čekalo 60 godina

U Napretkovom domu u Odžaku te večeri dvorana je bila ispunjena do posljednjeg mjesta. Publika ozbiljna, uglavnom u poznim godinama života. Svi svečano odjeveni i vidno uzbuđeni. U iščekivanju. Neupućeni bi se, sigurno, začudili da se taj puk okupio u tolikom broju zbog knjige, da ga je, u ovom vremenu koje nije naklonjeno literaturi, u dvoranu dovela jedna knjiga. No, zna li se da nije riječ o knjizi kakve se u našoj sredini često tiskaju i predstavljaju i kakve se, odmah nakon promoviranja, zaboravljaju, postaje jasno i razumljivo nestrpljenje da program otpočne. Na velikom platnu na bini projekcija naslovne stranice knjige, poznata slika *Nana* Anseina Feuerbacha. Njen pogled unatrag, njena dostojanstvena tuga, njena ruka kojom ovlašćuje ogrtač drhturi na platnu. Drhture i slova u naslovu *Vrijeme stradanja* i ime pisca fra Grga Vilića.

Predsjednik Napretka i načelnik Odžaka, Luka Jurić, pozdravlja prisutne i predstavlja autora i goste. U dvorani tišina. Govori Marinko Božić, federalni ministar poljoprivrede, Odžaćanin. Doznajemo da je riječ je o knjizi koja se u ovom kraju Područjaka čekala punih 60 godina i koju je njen autor pisao punih 16 godina. Riječ je o popisu žrtava stradalih potkraj Drugoga svjetskog rata, o stradalnicima, poginulim i nestalim stanovnicima ovog kraja, čija se smrt nije smjela spominjati. Doznajemo da je *Vrijeme stradanja* fra Grga Vilića, obimna studija o stradanju, s preciznim i potpunim podacima o žrtvama, načinu, okolnostima, vremenu i mjestu njihove pogibije ili nestanka. Zatim ispred izdavača govori Šimo Ešić da sve ima svoje doba i svaki posao pod nebom svoje vrijeme. Govori o potrebi da se nijedna povijesna istina ne zatomi, da je svaka generacija dužna ostaviti neiskrivljene povijesne činjenice na prosudbu vremenu koje dolazi. Zatim o svom istraživačkom radu govori autor. Vidno uzbuđen iznosi podatke o **3.241 stradalniku**, koliko ih je u knjizi obrađeno, o prikupljanju i višestrukom provjeravanju podataka, o karakterističnim slučajevima... Poziva prisutne da mu, ako imaju, dostave podatke do kojih, možda, nije došao da njima dopuni drugo izdanje.

Predstavljanje je završeno. Iz dvorane izlaze prisutni i zastaju u holu. Kupuju knjige. Svako po jednu, neki i po dvije, tri. Trojica kupiše po paket. Valjda da šalju rođacima rasutim po cijelom globusu, koji nisu osobno mogli biti u dvorani u ovom, za Područjak, važnom povijesnom trenutku.

Juraj Novosel

U TUZLI ODRŽAN PRVI KONGRES O KONTROLI BOLNIČKIH INFЕКCIJA BIH SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM

Bolničke infekcije i problem star koliko i postojanje bolnica

Od 18. do 21. maja u Tuzli je održan Prvi kongres o kontroli bolničkih infekcija BiH sa međunarodnim učešćem. Kako je istaknuto, riječ je o infekcijama koje se javljaju kod pacijenata koji se liječe u bolnicama. Naime, mikroorganizmi koji izazivaju bolničke infekcije su isti oni koji se nalaze u prirodi, ali su se obzirom na sredinu u kojoj se nalaze prilagodili i postali otporni kako na antibiotike, tako i dezinficijense. Porijeklom su od samih bolesnika ili posjetitelja koji im dolaze u bolnicu, te bolničkog osoblja koje ih njeguje. Prenose se preko ruku, medicinskog materijala ili zrakom, pa je tako i osnovni način sprječavanja nastanka bolničkih infekcija u sprječavanju njenog širenja. Za bolničke infekcije se slobodno može reći da su stare koliko i bolničke ustanove.

Primjera radi, u SAD-u, od oko 40 milijuna bolesnika koji godišnje budu zbrinuti u bolnicama, čak dva do četiri milijuna oboli od bolničkih infekcija. Nažalost, kakva je situacija u bolničkim ustanovama Bosne i Hercegovine, preciznih podataka nema, jer se monitoring bolničkih infekcija u BiH vodi tek nekoliko godina unazad.

Kada je u pitanju BiH, relevantnih stručnih i naučnih pokazatelja nema, ali se u Sveučilišnoj kliničkom centru Tuzla monitoring za sada najbolje vodi, pa se može reći da su bolničke infekcije zastupljene u procentu od pet do sedam posto. Kada to usporedimo sa SAD gdje se ti procenti kreću od pet, sedam do devet posto, ili zemljama koje imaju procenete 8, 10, 13, pa čak i 20 posto, možemo reći da smo zadovoljni - ističe **prof. dr. Mahmud Nurkić**, predsjednik Organizacijskog odbora Prvog kongresa o kontroli bolničkih infekcija BiH.

Osnovni cilj Kongresa bio je razmjena iskustava o ovoj problematici, te usvajanje najmodernijeg pristupa sprječavanja nastanka bolničkih infekcija. Kako ističe dr. Nurkić ni jedna medicinska grana pa ni mikrobiologija ne može sama uticati na smanjenje ovih infekcija te ih treba pratiti s ciljem sprječavanja razvoja kako ne bi dosegle epidemijski oblik. Jer mikroorganizmi koji su u bolnici, koji se nalaze kod bolničkog osoblja i koji dolaze sa bolesnicima imaju svoju mikrobiološku floru.

Najčešće obolijevaju teški bolesnici

Procent smrtnosti bolesnika koji su "oboljeli" od bolničkih infekcija, a prema nekim podacima izražava se postotkom od 20 posto, ipak nije relevantan pokazatelj, jer se radi o bolesnicima koji su primarno bolesni od "svoje" bolesti.

Riječ je o teškim bolesnicima, sa tumorima, karcinomima, oboljelim od leukemije, pacijentima kojima je izvršena transplantacija organa, bolesnici na dijalizi, čija je smrtnost ionako velika. Ako se još desi da dođe i do intrahospitalne infekcije, onda je procent smrtnosti velika - kaže dr. Nurkić.

Mikroorganizmi koji izazivaju bolničke infekcije su isti oni koji se nalaze u prirodi, na i u ljudskom tijelu, ali su se prilagodili bolničkoj sredini i postali otporni na antiseptike i antibiotike. Stoga i bojazan da će medicinska praksa i nauka ostati bez moćnog oružja kojim se borila protiv mikroorganizama - kaže dr. Nurkić. Posljednja epidemija, uzrokovana bolničkim infekcijama, u tuzlanskoj bolnici je zabilježena 1982. godine, kada je od salmonela umrlo desetero nedonoščadi. Ali poslije toga, upravo zahvaljujući kontroli bolničkih infekcija, nije bilo sličnih slučajeva.

Mi nismo zabrinuti. Ovdje se više radi o savjesti zaposlenika u bolnicama, jer ne smijemo popustiti obzirom da su mikroorganizmi tu, svuda oko nas. Zato i govorimo o kontroli bolničkih infekcija, koja podrazumijeva sprječavanje njihove pojave, a ako se i pojavi da se na vrijeme spriječi, kako ne bi došlo do epidemije - kaže dr. Nurkić.

Na Kongresu su obrađene teme: "Mikroorganizmi - uzročnici bolničkih infekcija, njihova otpornost na lijekove i liječenje bolesnika oboljelih od bolničkih infekcija", "Higijena ruku - današnja praksa i perspektive", "Dezinfekcija i dezinficijensi u bolničkoj sredini", te "Legislativa i monitoring bolničkih infekcija".

Organizatori Kongresa bili su JZU UKC Tuzla i Društvo mikrobiologa BiH, a pokrovitelj je predsjedavajući Vijeća ministara BiH, Adnan Terzić. Generalni sponzor je "Ecolab", zlatni sponzor "Pliva", "Johnson & Johnson", srebrni "Tuzlafarm", "Alkaloid" Skopje, "Biome-rioux" i "Pharma Swiss".

A. Kunosić

ANNEMARIE KURY

U misiji ljubavi i dobrote 150 akcija

Od mnoštva organizacija i pojedinaca koji su pomagali stradalnike rata u BiH od 1991. do 1995. predstavljamo **Annemarie Kury** čije zanimanje i rad za potrebne nije završio ni deset godina poslije rata. Naprotiv, ovih dana ona je posjetila Tuzlu sto pedeset puta, kojom prigodom joj je uručeno visoko priznanje za njezin humanitarni rad.

Skromna proslava upriličena je u Kući mira na Slanoj banji u Tuzli, 21. ožujka ove godine. Njoj u čast pjevao je zbor "FRAME" franjevačke mladeži iz Tuzle, učenici OŠ "Sv. Franjo" KŠC-a Tuzla, te učenici s posebnim potrebama. Riječ zahvale uputile su mnoge ustanove i pojedinci, koji su osjetili pomoć ove velike humanitarke.

O životu i radu gospođe Kury govorili su studenti Miroslav Krstić i Dalibor Ilić koji studiraju u Beču odakle i dolazi gospođa Kury. Ova humanitarka osjetila je i sama strahote Drugoga svjetskog rata jer je i sama bila protjerana iz Čehoslovačke u Austriju. Stjecajem okolnosti u Austriji je završila medicinsku školu, udala se i osnovala obitelj. Opet je doživjela obiteljsku tragediju - pogibiju muža, ostavši s petoro djece, ali je svu djecu školovala i uspješno vodila ordinaciju za fizikalnu medicinu u Beču.

S početkom rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini počinje i njezin humanitarni rad. Usmjerila je svoj rad na pomoć pojedincima i ustanovama. I danas pomaže nekoliko studenata u Beču.

Značajne su njezine donacije za opremanje kabineta kemije u Općoj gimnaziji KŠC u Tuzli, gradnja kuća za siromašne obitelji u okolici Tuzle, pomoć u održivom povratku, te pomoć pojedincima u lijekovima i namirnicama.

Treba zabilježiti da se aktivno zauzela kod vlasti u Beču i Tuzli za izgradnju KŠC u Tuzli, kada je zbog različitih opstrukcija za dobivanje dozvole za gradnju ona postala upitna. Od tada pa do danas ostala je veliki prijatelj Samostana, KŠC i grada Tuzle.

Na upit kako to sve uspijeva, odgovorila je: "Uspijevam i mogu jer sam i sama iskusila patnju, jer su i meni drugi pomagali, jer nikada nisam izgubila povjerenje u Boga i ljude i zato što uvijek iznova uspijevam pronaći nove izvore snage."

Martin ANTUNOVIĆ

Preko bivših učenika i njihovih priča o našoj školi, gospođa Annemarie Kury je poželjela da upozna mene prof. kemije u toj školi. Pri našem prvom susretu, odmah sam shvatila da je to osoba snažnoga duha i osjećaja za ljude kojima, treba bilo kakva podrška ili pomoć. Pri svakom našem susretu ona je kao majka svojoj djeci, uvijek darivala i toplu riječ i materijalna dobra. Ovom prigodom, ja joj se zahvaljujem za donaciju u laboratorij kemije. One služe na korist učenicima i za unapređenje obrazovanoga rada.

Toj dragoj osobi ne može se dati priznanje, ona se jednostavno voli. Stoga u ime svojih učenika, i svoje osobno, ja joj želim puno zdravija i dug život.

Prof. Tomka Divković

Mržnja se može razgraditi samo ljubavlju

"Mislim unatrag na izbjegličke dana u Murau: kada su domaći prema meni bili ljubazni, nestala bi mržnja prema onima koji su me protjerali.

Ne smijemo gubiti nadu - svatko od nas mora život uzeti u vlastite ruke i marljivošću i radom ostati častan. Moje vrijeme prolazi i sa 73 godine i 14 godina pomaganja na Balkanu, 150 putovanja više nisam u stanju još dugo izdržati. Doći će mladi puni energije! Sve ovo uspijevam i mogu jer sam sama iskusila patnju, jer su i meni drugi pomagali, jer nikada nisam izgubila povjerenje u Boga i zato što uvijek iznova uspijevam pronaći nove izvore snage".

Annemarie KURY

Predstavljanje monografije "Teatar kabare Tuzla -

Case study kamernog i mobilnog teatra u jugoistočnoeuropskom pozorišnom/kazališnom sistemu"

U Teatru kabare Tuzla, 6. svibnja 2005. predstavljena je monografija autora doc. dr. sc. Srdana Vukadinovića.

Promotori su bili:

- **Vlado Kerošević**, dekan Akademije dramskih umjetnosti Tuzla

- **Dino Mustafić**, docent,

- **Zlatko Dukić**, književnik, pomoćnik ministra za kulturu u Vladi Tuzlanskoga kantona,

- **Jasmin Imamović**, književnik, načelnik Općine Tuzla,

- **doc. dr. sc. Srdan Vukadinović**, autor monografije.

Izvodi iz recenzija

Monografija "TEATAR KABARE TUZLA, cased study kamernog i mobilnog teatra u jugoistočnoeuropskom pozorišnom/kazališnom sistemu", autora doc. dr. sc. Srdana Vukadinovića, predstavlja svojevrsnu studiju slučaja o radu, načinu organiziranja i produciranja jednog, potpuno novoga teatarskog modela, kakav ne postoji, u dosadašnjoj teatarskoj praksi, u Bosni i Hercegovini. Sačinjena od uvoda i pet zasebnih poglavlja, navedenih u sadržaju, u kojima autor, veoma precizno, analizira i prezentira osnovne elemente teatarskog sustava, koji predstavljaju kapitalnu, idejnostetsku, društveno-ekonomsku i kulturološku vrijednost jednoga uspješnog, teatarskog modela, u okviru tri godine postojanja i rada, a u sustavu društva urušenih vrijednosti u mnogim segmentima pa i u teatarskom. Ova monografija može poslužiti kao osnova za reorganiziranje i moderniziranje kompletnog teatarskog sustava grada Tuzle, Tuzlanskoga kantona, Federacije i države Bosne i Hercegovine.

Vlado Kerošević, vanr. prof.

Teatar Kabare je, u trogodišnjem razdoblju svoga egzistiranja na području bosanskohercegovačkog kazališnog ambijenta, a i šire, postao prepoznatljiv po različitim formama djelovanja. Predstave Teatra Kabare su stilski i žanrovski utemeljene na fonu prepoznatljivih ostvarenja suvremenoga europskog i svjetskog kazališta. Izdavanjem ove monografije pokazuje se da dužina trajanja i vremena bitisanja jednoga kazališta nije toliko bitna za njegovu prepoznatljivu kulturološku misiju, koliko je bitan kvantitet i kvaliteta njegova angažmana. Autor dr. sci. Srdan Vukadinović upravo je to pokazao, na primjeru ovoga teatra, koji nema čak ni svoju stalnu pozornicu, nego iznajmljuje hotelski prostor, što najbolje pokazuje da materijalna sredstva jesu bitan, ali nisu ključni činilac jednoga teatra. Monografija je svojevrsna studija slučaja kamernog i mobilnog teatra u širem društvenom kontekstu, zbog čega ima dalekosežnu funkciju i ulogu, a čije iskustvo i primjere mogu slijediti mnogi drugi teatri koji su na izdisaju.

Dino Mustafić, docent

Vinko Lamešić Krajolik s maslinom

Hol Tuzlanske banke - Tuzla

Akademski umjetnik Vinko Lamešić prakticira priređivati izložbe izvan galerijskih prostora - foaje kazališta, tuzlanski Pasaž, i evo sada u holu monumentalne tuzlanske banke. Ovaj mladi slikar do sada je imao više samostalnih izložbi i svaka od njih pokazala nam je po jednog drukčijeg, novog, i zrelijeg umjetnika.

Tako, i na ovoj izložbi slika gradskog centra u Tuzli upućuje na Lamešićevu preokupaciju gradskim krajolikom. Ali nije sve u tome. Ovaj tankočutni lirik na svojim slikama poetizira grad i tamo gdje on nije poetičan. Lamešić to čini stiliziranjem detalja, slaganjem boja, od kojih jednim crta, a drugima modelira i modulira.

Odnos boja veoma je različit, i od slike do slike može se primijetiti da je raspon veoma širok od bliskih do udaljenih valera.

Lamešić voli birati pejzaž kako bi iskušavao svoj postupak lirskog ekspresionizma. Isto tako, on iz pejzaža, ili gradskog krajolika, zna izdvojiti samo detalj, jedan komadić prostora, zatureni ili zaboravljeni kutak pored kuće, i da mu podari slikarsku vrijednost, i likovnu materijalnost i težinu. Takav izbor upućuje na intimističko. Ali Lamešić ide dalje - on nekadašnji intimizam u slikarstvu osvježava na svoj način.

Vinko Lamešić zna tragati za sugestivnošću likovne iluzije i, kada mu je predmet veoma blizak da kao hiperrealisti naslika svaku vlas u pletenici djevojke, ili izgled i strukturu neobrađenog ili obrađenog mermera, pokoricu nara, ili neke druge biljke. To su pojedinosti.

Drugi put, kao ovdje, on promatra masline pored zida, ili maslinjak, i do izražajne sugestivnosti dolazi samosvojnim ekspresionističkim postupkom. Sivomaslinasta boja nađena i bačena na papir u vidu debljeg sloja, ili visoke paste, služi kao podloga, a potom slijedi bezbrojno povlačenje sitnih i oštih poteza kojima traga za bjelasanjem lišća na dnevnoj svjetlosti, ili pod naletom vjetra.

Vinko Lamešić zna da su putovi do izražajnosti brojni, i on ih traži i nalazi. I ne zadovoljava se nadenim. Zato, ovdje, na ovoj maloj izložbi, ništa nije isto, kao što ni put do sugestivne izražajnosti maslinjaka nije bio isti. Ono što je zajedničko svim ovim putovima jest da su oni u samom umjetniku i da svi vode do likovne harmoničnosti.

Nadahnut viđenim Lamešić se u ateljeu okreće sebi i započinje putovanje k slici. Nije riječ o odrazu predmeta, o vjernom prenošenju, već o doživljaju, kao kod svih ekspresionista. Lijepo je primijećeno da ekspresionizma ima onoliko koliko je ekspresionista. Možda je bolje reći - onoliko ekspresionizma koliko je slikarskih doživljaja. Jedan od takvih je i lirski ekspresionizam Vinka Lamešića, i različitih stvaralačkih reagiranja na viđeno i doživljeno. Negdje je to mirnije oslikavanje, drugdje oslobođanje geste i razigravanje pikturnog i kolorističkog prostora, ili dinamično slaganje ploha kao u buketu ruža, negdje pak, kao iscrtavanje i deskripcija po visokoj pasti. I zato ovdje ništa nije isto.

Izet HANDŽIĆ

"SNOVIĐENJE" Dr. sc. LJERKE SUSAN LUKIĆ KAO KATARZA DUŠE I RAZUMA

Poetesa Ljerka Lukić, prije i poslije svega, izuzetna je i izvanredna osoba na svaki znani i neznani način. Želimo staviti do znanja, kako je riječ o bogatoj, iznimno i svestrano talentiranoj ljudskoj prirodi i k tomu: ženskoj pojavi, koja ima punu svijest o svekolikim posebnostima koje čine svijet i nju samu, pa tako i u svome životu, radu i pjesmi, cjelovito sigurna u sebe i obilje koje nosi, ostvaruje svekoliko razgraničenje.

Uvjet koji je sebi prethodno postavila, konzistentno artikulira sjajnom inteligencijom i iznimno visprenom i pregnantnom recepcijom, visokim obrazovanjem i osobnošću, čini, pa se i kao pjesnikinja, možemo reći u kategoriji poeta doctus, kao i u samoj sebi, radije i dosljedno poziva na faktografski uvjetovanu i artikulanu poetiku, negoli na uobičajena pjesnička sredstva: slobodu mašte, riječi i stiha, tradicionalne pjesničke forme i obrasce, svoja emotivna stanja, improviziranje, omaglice i zanose, etc.

Razumljivo, jedna takva, hiperpokretljiva i misleća osoba u svim nivoima svoje pojave, a noseći moćan zalog inteligencije i obrazovanja koji ju obavezuju, ne želi učiniti ni pokret malim prstom izvan jasnih, racionalnih povoda i ishoda. Zato je očito, kako je odlučila sve učiniti najogoljenijim činjenicama u čijem nivou vidi i istinitost osobnog događanja kao i svoje prisustvo. Ustvari, Lukićeva duboko vjeruje svojim očima i najčešće, činjenicama koje većina ljudi smatra preprekom i saplitanjem na svome putu do uspjeha, mada su im tek: neizbježna životna popudbina.

Naravno, čovjek može zanemarivati banalnosti sadržaja jednoga kućnog podruma ili tavana rodne kuće u svome djetinjstvu, ali tada zanemaruje vlastitu istraživačku strast, s kojom se kao u groznici obraćao nadenim predmetima i u njima, prašnjavim i nepotrebnim, otkrivao sebe, svoju mladost, nemir s kojim je svlađivao izazove svijeta. Ljerka Lukić nije spremna odreći se bilo kakve pojedinosti, ma kako se, iste, nekome od čitatelja činile neznajnim. Naime, riječ je o osobi koja ima svijest o tome šta je to što je upravo takvom čini.

Ustvari, na tom mjestu, Ljerka Lukić rekonstruirala dio svoga bića koji je mogao i bespovratno nestati, da nije bilo tog aviona, koji je 1992. godine, početkom rata u Bosni i Hercegovini nadlijećući njezine Živinice, prinudio Ljerkinu porodicu da se skloni u podrum. To, nedovoljno sigurno sklonište, pokrenulo je Ljerkinu inteligenciju, nemilosrdnu preispitivačku optiku i recepciju sop-

stvenoga odrastanja, u kojem su odloženi i odbačeni predmeti imali svoje mjesto i

Rukotvorine otrgnute od zaborava

Dr. Ljerka Susan-Lukić poznati je skupljač i izrađivač originalnih hrvatskih pučkih odora iz BiH. Pjesnikinja, s nekoliko objavljenih knjiga pjesama. Nedavno je u Münchenu izložila svoju hrvatsku pučku odoru iz tuzlanskog kraja, koju je otrgnula od zaborava. Odoru je sama izradila po uputama svoje bake.

funkciju. U samoj suštini, to je duboko postavljeno humanističko pitanje o razlozima s kojima neko može poželjeti i krenuti da ubije nas i naše drage.

Grozničavo i nemilosrdno nabranje svih pojedinosti koje traje na nekoliko stranica, jesu činjenice koje se obrušavaju kao prijezir na ubojice i pojedinosti koje uspravljaju njezinu - poetesinu, sjajnu prirodu, stavljajući je visoko iznad ovozemaljskog

jada i poprišta u kojemu se nezasluženo našla. Doista, impresionira dostojanstvo s kojim Ljerka Lukić opservira svoju poziciju, uočava i određuje osobnu stajnu/polaznu točku prema humanistički orijentiranom ishodištu.

U nekim ranijim vremenima, neki pjesnici su nastojali pisati faktografsku poeziju, omogućiti činjenicama da pjevaju svojom snagom, ali, nisu daleko stizali iz najrazličitijih razloga. Najčešće u odsustvu vlastite dosljednosti i pokušajima da činjenicama promijene funkciju. Budući da su željeli prilagoditi svoju pojavu pomodnom biću vremena koje žive, tako su najčešće napuštali svoju poetičku suštinu. Činili su sasvim male intervencije i neosjetno, napuštali, kompromitirali sebe. Lagali sitno i koristiljubivo.

Ustvari, krupno pitanje jest: kako se uopće dogodi, pa pjesnik umakne estetskoj utopiji i prikloni se faktografskoj poeziji, dakle: umjesto zanosa pjevanja nadahnutog nesagledivošću mogućnostima literarno-estetskog bića pjesme, prihvati se činjeničnog poretka kao adekvatne, prikladne i više vrijedne zamjene? U najmanju ruku, kao stvarnije pjesničke mogućnosti da kaže sebe i svoj svijet - svijetu koji ga okružuje.

A Ljerka Lukić, osim svega, našla se u stranom svijetu koji je zauzet sobom i u kojem je morala, takva i samosvojna izgraditi svoje mjesto, osvojiti svoj prostor. Čudesno je, s koliko vjere se obraća pojedinostima svoga odrastanja i porodice, kao stvarnom izvoru nepatvorene životne snage! To, možemo nazvati samo: nepomučenom Vjerom...

Ljerka Lukić, dakle, prije svega, u svojoj knjizi: SNOVIĐENJE, Hrvatski put, knjiga 28., Toronto, 2002. godine, autor je faktografske poezije s kojom izlazi na kraj samo na način kad je prihvatio kao njezinu puku i nestišljivu volju, kao njezino ljudsko pravo o kojem je izlišno postavljati bilo kakva pitanja, kao potop svega što smo pjesnički mislili i do čega smo držali na neki drugi način. Ako u tome uspijemo, možda pojmimo i kako je snoviđenje obrušeno zlo, kojega je Ljerka stvarnosno svjesna, ali, kako slijedeći princip Dobra i Dobrote, baš iz ljudskoga prkosa odbija o Zlu i eksplicite govoriti, jer ga razobličava svekolikom bezazlenošću i jasnoćom osobne dobrote i intime koju čuva u sebi, kao, hajde da kažemo: istinsku Vjeru u Jedinoga Boga.

Vrijedno je uočiti, kako je to što radi i piše Ljerka Lukić, u korpusu bosansko-hercegovačke i hrvatske književnosti u jednakoj mjeri - znatna (i uspješna) novost, kao i u prostoru koji suvremena književno-kritička misao recipira i određuje kao stasajuću recentnu književnost i tzv. žensko pismo.

Nakon čitanja Ljerkine knjige, nekako postajemo svjesni činjenice, da je književnost: negdje drugdje, a ne tamo gdje smo do maločas držali da jeste. Jer, književnost nije tlapnja, već zdrava, životna i djelatna ljudska mogućnost.

Pouzdanost, Ljerka Lukić je osoba spremna savladati sebe i suprotstavljene joj odrednice, jer se u svome znanju i aktivitetu osjeća kao čovjek uopće, a to znači kao čovjek koji svjestan svoje spolnosti i inteligencije koja podrazumijeva i uvažava sve razlike, ali ih ne drži i ne priznaje argumentima ili dokazima koji podržavaju priglupa mišljenja o jačem i slabijem spolu, ili nekom ekskluzivnom pravu. Ljerka Lukić je zbog toga, u jednakoj mjeri privlačna: kao žena - čovjek i provokativna kao društveno biće par excellence - s kojim dijelimo prostor i vrijeme.

Dakle, Ljerka Lukić je čudesno stvarna u svojoj faktografskoj pjesničkoj opciji, neodoljiva u kontinuitetu svoga pjesničkog mišljenja i pronalaženja identičnih vrijednosti koje funkcioniraju kao neprijeporne činjenice, neovisno u kojim i čijim kulturama ih otkriva, neovisno o pregnuću koje joj omogućava njihovo sagledavanje, sasvim sporednim se čini kako ih doseže, kada već u poetici shvaćenoj na njezin način, počinju pjevati snagom svoje faktografske uvjerljivosti, kojoj se ni kao čitatelji ne umijemo, a možda i ne želimo oduprijeti.

Ljerka Lukić, osoba je stvarne snage i energije, velike nade prema kojoj sve činjenice ovoga svijeta - pjevaju samo jednu pjesmu, pjesmu Istine za Sve. Razumije se, da nije tako ljudski dirljiva u svojoj iskrenosti namjeri i nadi, veliko pitanje je da li bi nas Ljerka Lukić mogla pjesnički pomjeriti i humanistički privoljeti svome stavu svedenom na tako neumoljivu i dosljednu faktografsku formu.

Činjenica je, Ljerka Lukić, nema sumnji oko toga što uspijeva razabrati. Nama samo ostaje priznati: kako je to što Ljerka vidi i piše - moguće vidjeti na njezin način, makar i iz razloga što bi bilo suludo odricati joj opciju do koje sama nedvosmisleno drži i za koju daje sve što njezino biće može dati, a što naše biće svojim prisustvom samo potvrđuje. Ona je bogata, prebogata ljudska priroda, sjajan čovjek koji, bez nedoumica, samo do ljudskosti drži. Da, i, strastven je borac za svoje uvjerenje.

Ljerka Lukić živi i radi u Canadi, u Torontu, pa u toj dalekoj i pro hladnoj zemlji i velikome gradu, na najbolji način živi i zemlja njezinoga porijekla - kao suštastvo njezinoga bića: Bosna i Hercegovina.

Naravno, i Republika Hrvatska s njom.

Pomislimo barem, kako u grubim procesima globalizacije, a u njihovom najfinijem dijelu, ljudski vrijedne pojedinosti, ali i sustave vrijednosti koje valja čuvati, pronose osobe kakva je Ljerka Susan Lukić, rodnom iz Živinica.

Naime, Ljerka je elementarno čist, ljudski nastavak i produkt, milenijskog zajedničkog življenja razlika i njima stvorenog kulturnocivilizacijskog amalgama koji zove mo Bosna i Hercegovina. To je ono najplemenitije što je ova namučena, a za dušmane neuništiva zemlja mogla dati. Ljerka Lukić, nikako nije čovjek koji bi zamijenio glavno za sporedno, svoju suštinu za bilo što. Njezina istinoljubivost isključuje takvu mogućnost, njezina inteligencija ju prezire, ami smo prinuđeni cijeti tu vrstu dosljednosti.

Pa onda volimo Ljerku, kao Ljiljan, kao Lijer, jezik prašine, što bi rekao izvršni, sjajni pjesnik Mile Stojić. Volimo Ljerku Lukić i njezinu poeziju, kao što ona voli nas, ili Inuite, svoje studente iz svih krajeva svijeta, njihove jezike i pozdrave, boju kože i karaktere, poštujemo je istom mjerom kojom ona poštuje ljude i njihove kulturnocivilizacijske tekovine.

Sve pjesme Ljerkine pisane su tako, da se čitatelju događaju: sada. To, fascinantno svojstvo Ljerkinih pjesama osvaja čitatelja i ne dopušta mu predah. Kad pjesme prođu kroz čitatelja, u njemu pukne pustoš i raskol cijeloga svijeta u kojem je Ljerka sakupljala svoju pjesmu kao sopstveno biće, ne bi li sačuvala svoj, iz djetinjstva ponijet, najdraži san. Treba biti snažan čovjek naspram ovoga svijeta, a snažni smo samo iznimno. Ako nam je to dato. Treba biti veoma slab čovjek, pa osjetiti koliko pati duša pjesnikova pred nemilosrdjem svijeta, a sa kojim, eto, Ljerka ima snage: izaći nakraj. I, reći tom svijetu što ga spada.

Ljerka Susan Lukić jeste deus ex machina, sretno rješenje nerješivog problema, ustvari ono što je od Boga dato samo pojedincima. Izgubili bismo se sasvim, da kojim slučajem nije osoba, kao što je Ljerka Lukić. Iznimno držim do te osobe koju nikad nisam vidio, ali koja mi je, u mojim poznim godinama, svojim duboko lirskim, uistinu pjesničkim stavom pomogla da dosegнем u sopstvenom životu zapostavljen smisao.

Pa, kao moćnu potporu naprijed rečenom navodimo Ljerkinu ULOMAK IZ DNEVNIKA, srijeda, 3. listopada, 2001.:

Indijansko ljeto / u punom zamahu // Od moje studentice / afganistanke Zainab / dobila sam kolačić / na poklon // Starija žena / koja već nekoliko godina / dolazi na nastavu. // Studentice iz Afganistana / su zabrinute / nekad odsutne / nekad uplakane... // Svi smo zabrinuti / u iščekivanju raspleta / ili novoga zapleta / u i oko Afganistana... // Zainab je izgubila / tri kćerke / i dva brata u Afganistanu / u proteklih desetak godina. // Nastavnice, tri

kćerke... / Jedna osamnaest... / jedna dvadesetdvije ... / jedna dvadeset četiri... / Dva brata... / Sin... nema više nogu... / Oooo... / Dvadeset petero / iz moje obitelji i rodbine... / Joooj... // Plač bi je zagušio. // Dijeli nam kolačiće / koje je noćas ispekla / kako bi pokazala / afganistansku ljubaznost. // U mojoj večernjoj školi / Studenti razglabaju ono / čime je Svijet danas zabavljen / nagađanjima oko Bin Ladenove / plastične operacije. // Još uvijek tražimo odgovore / na zbivanja u New Yorku / pitajući jedni druge / kako, zašto, tko, kome, s kim, za koga... // Dobro reče Iranac Farshad: / Konačno da nije ni iz / ni u svezi s Iranom. // Ali odnekud otuda / dolazi bizarna vijest: / Medvjedica čuvala / i dopila izgubljenog / šesnaestmesečnog dječaka / u planinama Irana. / Po svršetku poslova u polju / djetetovi roditelji / iz nomadskog plemena / u zapadnom Lorestanu, / vratili su se u svoje skrovište / i otkrili da im nema sina. / Nakon tri dana / dječak je pronađen / živ i zdrav / u medvjedičinoj jazbini. // Može li išta više / zbilja začuditi svijet?

Da.

Mogli smo navesti i bilo koju drugu pjesmu iz knjige Ljerkine. Naveli smo ovu s osjećanjem podjednake distance, kako bismo joj podjednako mogli povjerovati.

I čestitati.

21. svibnja/maja, anno Domini, 2005.

Atif Kujundžić

SRPSKO PROSVJETNO I KULTURNO DRUŠTVO PROSVJETA TUZLA

ĐURĐEVDANSKI URANAK

Srpsko prosvjetno i kulturno društvo "Prosvjeta" iz Tuzle organiziralo je u subotu, 21. svibnja u dvorani Narodnoga pozorišta kulturnu manifestaciju "ĐURĐEVDANSKI URANAK". O simbolici proljetnih svetkovina u kulturi i duhovnosti govorila je mr. Vojislava Vasiljević, a u programu su sudjelovali Hor "Srbadija" iz Bijeljine pod ravnanjem dr. Dese Trakilović, kulturno umjetnička društva Obudovac i Šićki brod, te studenti Akademije dramskih umjetosti.

LJETNI UNIVERZITET U TUZLI

Ljetni univerzitet u Tuzli, tradicionalna i u BiH jedinstvena manifestacija, ove godine bit će jubilarna jer se organizira deseti put. Ova međunarodna manifestacija značajno promovira Univerzitet u Tuzli i grad Tuzlu, Tuzlanski kanton, te Bosnu i Hercegovinu. Ljetni univerzitet je po međunarodno relevantnim ocjenama označen kao veoma značajan i dobro vođen projekt, koji je jedinstven u jugoistočnoj Europi.

Od 1994. godine Univerzitet u Tuzli i YSY su zajedno radili na različitim projektima. Jedan od njih je "Internacionalni Ljetni Univerzitet Tuzla" (LJUT). Od 1996. godine studenti iz BiH i inozemstva okupljaju se u Tuzli kako bi prisustvovali kursovima iz različitih naučnih oblasti. Broj studenata, koji sudjeluju na različitim kursovima, povećava se, čime se ispunjava jedan od osnovnih ciljeva ove manifestacije. Inozemni eksperti iz oblasti prirodnih, tehničkih i društvenih znanosti prezentiraju aktualna znanja i praktične rezultate studentima, asistentima, profesorima i stručnjacima, sudionicima u programu LJUT-a.

Ovakvim manifestacija omogućavaju se pretpostavke za komuniciranje i razmjenu informacija koje su veoma značajne za uspješno funkcioniranje kako pojedinaca tako i institucija. Uspjeh LJUT-a je, svakako i to da okuplja studente sa svih bosansko-hercegovačkih univerziteta i inozemstva što se reflektira u razvoju opće razine znanja i informacije te se na taj način stvaraju razvojne pretpostavke u regijunu pa i šire. Studenti, bez obzira sa kojih univerziteta dolaze, imaju iste potrebe i probleme ali i

zajedničke želje, i u tome im program Ljetnoga univerziteta pomaže.

Glavne teme:

05. srpanj 2005. 10 sati, Filozofski fakultet - amfiteatar 2

Simpozijum

ALTERNATIVNI IZVORI ENERGIJE I ČISTE TEHNOLOGIJE

Moderator: prof. dr. Mirsad Đonlagić, Univerzitet u Tuzli

11. srpanj 2005. 10,30 sati, Hotel Tuzla, Kristalna dvorana

Međunarodna konferencija

ZNANOST, ISTRAŽIVANJE - KONKURENTNOST ZA BUDUĆNOST

Moderator: prof. dr. Božidar Matić, Akademija znanosti i umjetnosti BiH

06. srpanj 2005. 12 sati, multimedijalne sale
Prezentacija BIT FONDACIJA TUZLA

08. srpanj 2005. 9 sati

Rudarsko-geološko-građevinski fakultet
Workshop

URBANISTIČKO PLANIRANJE I PROJEKTIRANJE/novi procesi - implementacija

u stanogradnji - urbani dizajn
INDUSTRIJSKI OBJEKTI/odnos prema okolišu
- infrastrukturni objekti - sportski kompleksi
Arch DI TP Albert Wimmer
Albert Wimmer ZT GmbH-Bec

Tečajevi:

- engleski - španjolski

Seminari:

Univerzitet i poduzetništvo /business start-up centar Tuzla/

Poslovni talijanski jezik /prof. Vittorio Torbinalli, trst/

Za Ljetni univerzitet u Tuzli pripremljen je bogat program na svim fakultetima (predavanja, znanstvenih skupova, seminara i drugo) uz sudjelovanje znanstvenih djelatnika profesora iz svijeta.

OTVORENI UNIVERZITET

Pod nazivom Otvoreni univerzitet održana je četvrta smotra Univerziteta u Tuzli. Više od 5000 maturanata s područja Tuzlanskog kantona i susjednih područja posjetilo je izložbene prostore 13 fakulteta Univerziteta, te štandove njegova Centra za razvoj daljinskog obrazovanja, Studentskog centra, Univerzitetskog košarkaškog kluba Student, te studentskih organizacija i Svjetskog univerzitetskog servisa Bosne i Hercegovine.

Ovo je smotra namijenjena mladima koji žele studirati i pomaže im u donošenju njihovih životnih odluka. Profesija za koju se sada opredijele pratit će ih cijeli njihov život i njima nije lako donijeti tu odluku. Zbog toga organiziramo ovu manifestaciju kako bismo im u tome pomogli - kazao je na otvaranju prof. dr. Izudin Kapetanović, rektor Univerziteta u Tuzli. Univerzitet u Tuzli će u novu akademsku godinu upisati oko 3500 studenata na 40 studijskih odsjeka. Otvoreni univerzitet jedinstvena je manifestacija u Bosni i Hercegovini koja je u prethodne četiri godine prerasla u veliki sajam Univerziteta u Tuzli. I ove godine organiziran je izravni televizijski prijenos manifestacije, tako da je sadržaje Univerziteta u Tuzli moglo vidjeti više od milijun ljudi. (mpe)

Međunarodna pjesnička večer u Tuzli

Društvo pisaca Bosne i Hercegovine i Narodna i univerzitetska biblioteka "Derviš Sušić" Tuzla, organizirali su u utorak, 17. svibnja u dvorani Biblioteke Međunarodnu pjesničku večer, na kojoj su sudjelovali: Hazim Akmađić, Zvonimir Balog (Hrvatska) Franjo Bratić, Branko Čegec (Hrvatska) Šimo Ešić, Atif Kujundžić, Faruk Šehić, Šejla Šehabović, Radivoj Šajtinac (Srbija).

Večer je otvorila i pozdravila gospoda Enisa Osmančević, pozdravnu riječ je uputio gospodin Jasmin Imamović, gradonačelnik i književnik, a moderator je bio gospodin Šimo Ešić, književnik.

Od 1. do 5. lipnja u Narodnom pozorištu Tuzla "Dani monodrame"

Nakon premijerne izvedbe adaptiranog djela Ive Brešana "Julije Cezar", 7. svibnja, koji je tuzlanska publika, u drugačijoj podjeli uloga, imala priliku vidjeti prije 10 godina, u Narodnom pozorištu Tuzla pripremaju se za druge Dane monodrame. Ova manifestacija, koja će se održati od 1. do 5. lipnja, posljednji je projekt tuzlanskog teatra u ovoj sezoni. Međutim, s obzirom na umjetnike čije je gostovanje najavljeno na tuzlanskoj sceni, to će biti pravi praznik za ljubitelje teatarskog izražaja.

Dane monodrame otvorit će Zijah Sokolović s autorskim djelom *Glumac.. je glumac.. je glumac*. Za svaki njegov nastup u Tuzli traži se karta više, jer publici podari izvanrednu pozorišnu igru. U Narodnom pozorištu Tuzla nadaju se da će ovogodišnji Dani monodrame biti posječeni, te da će, na taj način, uspjeti pokriti troškove organiziranja ove manifestacije.

Ksenija Prohaska će se pojaviti u djelu *Marlene Dietrich* u kojem, uz pratnju pijaniste Ivana Božičevića, pjeva na dvanaest jezika. Osim nje, najavljen je i dolazak Stojana Matavulja koji će odigrati komad *Evandjelje po Marku F. Šimleši* Renata Baretića i Ivce Ivaniševića, a Josip Pejaković će izvesti autorski projekt *Čovjek na četiri noge*. U okviru Dana monodrame, Tuzlu će posjetiti i Milutin Mima Karadžić, koji će u NP imati svoju umjetničku večer.

J. Š.

Za nju ♥♥♥

Ime... Nije ga morala reći. Znala sam jer su se drugi sjećali. Sa sjetom u staračkim očima. Da se pred njom sve klanja i ponire dublje od blijedih uzdisaja jer je Vječna, jer pred njom sve drugo gubi sjaj.

Nasloniti hladnim znojem okupano čelo na njezinu nježnu ruku, uhvatiti je za pramen neobuzdane dječje kose kao dječarac koji se prvi put zaljubljuje... Dotaći njen osmijeh koji pleše najljepši valcer emocija... I više to nisi ti. I sve su navike marginalne, svi pokušaji sifzovska optika. Dati sve, za Nju, a ne tražiti ništa. Ponuditi najjače otkucaje srca što čuče u tebi i čekaju svoje proljeće. A u njemu: mirisi tajnovitih latica koji postoje samo za tebe i sunčana bedra rađanja novoga dana.

Na obali snova, i s ukusom zbilje, kradom i sumnje da sve je tek slutnja, da sve je doista. Voljeti! Svakim novim uzdahom, korakom, nastojanjem... Jer oči su osjenjene neuhvatljivim, a bliskom. Čarobnim. Na početku, u trajanju, na koncu - LJUBAV. Njoj u čast, koja je neugasivi plamen, krošnja srasla s nebom. Tisuću riječi nisu još ni sjena njenoga milog pogleda kojim te gleda, miluje vrhovima čutilima. Njena igra je bezazlena, nevina, jednostavna. Vijenci su na pijedestal uzdigli njeno prekrasno tijelo i glasovima uzveličali da su svi spokojni u Njoj, da su svi kerubini njezini mali, bogati prijatelji. Ja kličem od suza, od jecaja, bez grča. Jer volim unatoč spoznaji da je opasna, unatoč tituli Patnja. Ja dižem Njom, i moje se jutro budi njom, dok dan lagano poviče kraju, i noć usplavljuje sve koji postoje. Ja dišem ljubavlju!

Ljiljana Tadić

Uoči 5. književnih susreta
„Cum grano salis“ u Tuzli

ZA NAGRADU "MEŠA SELIMOVIĆ" nominirano 17 romana

Tuzla će ove godine, od 10. do 14. lipnja biti domaćin sudionicima 5. književnih susreta "Cum grano salis", na kojima se dodjeljuje nagrada za najbolji roman objavljen u prethodnoj godini na bosanskom, crnogorskom, hrvatskom, srpskom jeziku.

Selektori iz Hrvatske (Branko Čegec), Srbije (Mihajlo Pantić), Crne Gore (Pavle Goranović) i Bosne i Hercegovine (Marko Vešović) za nagradu "Meša Selimović", koja je prošle godine pripala hrvatskom novinaru Ivić Đikiću za roman "Cirkus Columbia", nominirali su 17 romana. Tek nekoliko dana uoči ove kulturne manifestacije žiri će suziti izbor, a pobjednik će biti proglašen na svečanom zatvaranju susreta "Cum grano salis".

Za brončanu statuu u obliku mastionice i pera, kao simbol djela Meše Selimovića, ove godine natječu se *Krv i poljubac* Milorada Stojevića, *Vražja utroba* Ive Brešana, *Snajperist* Suzane Absoiel, *Osmi povjerenik* Renata Baretića, *Labud* Lucije Stamač (Hrvatska), *Više od nule* Zvonka Karanovića, *Žega* Igora Marojevića, *Kandže* Marka Vidojkovića, *Srce zemlje* Svetislava Basare i *Kiša i hartija* Vladimira Tasića (Hrvatska), *Knjiga o Tari* Zdenka Lešića, *Sibila i demoni* Vidosava Stevanovića, *Muzika zidnih satova* Mustafe Zvizdića, *Šumski duh* Goran Samardžić i *Siesta Fiesta Orgasmo Tiposo* Veselina Gatala (BiH), *Dječak iz vode* Ksenije Popović i *Hasanova dječa* Ognjena Spahića (Crna Gora).

Općina Tuzla, koja je ustanovila ovu nagradu, pisca najboljeg romana nagradit će i s novčanom nagradom u iznosu od 5.000 KM.

U saradnji sa Univerzitetom u Tuzli, u povodu 80 godina umjetničkog rada Derviša Sušića biti organizovan znanstveni skup pod nazivom, *Nepročitani Derviš Sušić*, a u okviru književnih susreta tuzlanskoj javnosti će se predstaviti i izdavačke kuće iz BiH, Hrvatske i SCIG sa svojim najznačajnijim izdanjima.

J. Šarac

Arhiv Tuzlanskoga kantona MONOGRAFIJA:

"PEDESET GODINA ARHIVA U TUZLI 1954-2004."

u AMFITEATRU Filozofskoga fakulteta u Tuzli, 10. svibnja 2005. predstavljena je monografija: "Pedeset godina Arhiva u Tuzli - 1954-2004".

Monografiju su predstavili:

Prof. dr. Galib Šljivo
Prof. dr. Azem Kožar
Doc. dr. Sead Omerbegović

Izvod iz recenzija

Rukopis Pedeset godina Arhiva u Tuzli (1954 - 2004.) jest monografija o ovoj vrlo važnoj ustanovi. U svim zemljama koje se s poštovanjem odnose prema kulturnom naslijeđu, arhivi ulaze u red kulturnih institucija o kojima se državna administracija stara, podržava njihov rad i omogućava odabir kvalitetnih i kvalificiranih kadrova za rad u njima. Za nastajanje historijskih djela, arhivi su nezaobilazni i na prvom mjestu.

Zbog svega ovoga, smatram da je ova monografija dobrodošla i stručnjacima i svim onima koji hoće nešto više znati o prošlosti na osnovu prvorazrednih historijskih vrela, i stoga, ali i kvalitetnoga sadržaja, kao prvi čitač ovoga rukopisa, svesrdno podržavam njegovo objavljivanje.

Prof. dr. Galib Šljivo

Prezentirani rukopis predstavlja značajno stručno dostignuće kako za tuzlansku arhivsku instituciju, koja se u posljednje vrijeme uspješno promovira u stručnim i naučnim sredinama, tako i za širu javnost.

Ne smijemo zaboraviti, da ova publikacija predstavlja i značajan izvor za razumijevanje suvremene bosanskohercegovačke arhivske teorije i prakse druge polovice 20. i prvih godina 21. stoljeća.

Smatram, da predloženi tekst zadovoljava sve neophodne kriterije te da se može objaviti u primjerenoj publikaciji.

Dr. Miroslav Novak

DOĐOŠE, OBEĆAŠE, DOBIŠE (izbore)

Nikada Drijenča nije bila tako "poznata" i tako "popularna" kao u vrijeme domovinsko-ga rata.

Nikada toliko "važnih" ljudi iz daleke nam Herceg-Bosne, iz zajedničke nam federalne države, ali iz našega dragog slanog kantona nije pohodilo Drijenču. Milina je bilo gledati kako su se ti "veliki" ljudi trudili doći do malog drijenačkog branitelja kako bi mu stisnuli ruku i potapšali ga po junačkom ramenu. Još ugodnije je bilo slušati kako su na nas neki od ovih velikodostojnika nazivali svojim ponosom i stubom obrane Katoličanstva, drugi opet štitom grada Tuzle, treći drenački vitezovima, a svim zajedničko je bilo obećanje: "DRIJENČU NE SMIJEMO I NEĆEMO ZABORAVITI!" Drijenčani smo bili dirnuti njihovom pažnjom i brigom. Bili smo uvjereni u njihovu iskrenost. Vitezovi su obavili svoju dužnost, Drijenča je obranjena. Mir je zavladao na ovim prostorima. Hvala Bogu da je svršeno. Ne ponovilo se. I ne trebalo nikada nikomu naše rame za tapšanje, naša ruka za stiskanje niti naše tijelo u ulozi štita u ove i ovakve svrhe. Jer od onih velikih riječi i obećanja ostalo nam je da s ponosom i velikom tugom u srcu obilazimo grobove naših vitezova. Veoma smo tužni zbog svega ovoga. Tužni smo i što je naša zemlja jalova i neplodna jer u Drijenči je posijano najbolje sjeme koje smo imali, zalijevano krvlju drenačkih branitelja, a još i dan danas korov žanjemo. Na ovoj zemlji i narodne izreke "što si posijao to ćeš i žnjeti" gube svoju vrijednost, velike misli velikih ljudi poput OVDJE SE NIJE ŽIVJELO DA BI SE UMIRALO, OVDJE SE UMIRALO DA BI SE ŽIVJELO! Nemaju na ovo-mem prostoru pravo značenje. Možda, ako bi bilo napisano OVDJE SE UMIRALO DA BI SE ŽIVOTARILLO, ali tada ne vjerujem da bi netko želio umrijeti iako se radi o rodnoj grudi.

A poslije ovolike tuge, krvi, patnje, boli dolazila su nam vremena prosperiteta, blagostanja, jednakopravnosti i demokracije, uvjerali su nas ljudi blaga li odlučna lica u elegantnim odijelima. Razloga za nevjericu nije bilo. Dapače, kako ne vjerovati ljudima koji su pomagali Drijenči oko samoobrane, koji su tako lijepo govorili i obećavali, koji su se prije svakih velikih govora križali i zazivali Božju pomoć što je među nama običnim, malim ljudima prihvaćeno sa velikim simpatijama. Tako su i rezultati prvih višestranačkih izbora bili logičan slijed događaja. I ZNA SE! Pobjednik nije bio upitan. Niti na prvim niti na drugim izborima. Međutim vrijeme je prolazilo, a obećanja su i dalje bila samo obećanja. U narodu se osjećalo nezado-

voljstvo zbog onih koji "DOĐOŠE, OBEĆAŠE I SLAGAŠE!"

Tko zna dokle bi ta jednostrana ljubav trajala da ne zapuhaše neki drugi vjetrovi i rastjeraše maglu iznad drenačke napaćene zemlje. Bože kako je dobar ovaj narod, kako brzo oprašta i kako beskrajno vjeruje. Iako preveden žedan preko vode ponovno je povjerovao. Ovaj puta nekim novim snagama, sa novim inicijativama koje su se dosjetile krilaticе: "Dosta nam je jednoulmlja" Dosta nam je jednopartijskih sustava!, Hoćemo istinsko višestranačje!" "Tako je" povika narod. Ponovno povjerova. Ponovno se podiže i ponovno pade.

Ovaj puta još dublje. Razbi se drenački izborni korpus. Izgubismo i ono malo snage i zajedništva koje smo imali. Izgubismo i ono malo snage i zajedništva koje smo imali. Izgubismo pravo na sudjelovanje u općinskim organima vlasti, a sve to zahvaljujući sebi i "svojima". Drenačka rječica koja je kako tako pokretala točak drenačke vodenice razli se u više potočića i točak stade. Ponekad se samo pod slabšim mlazom nekog potočića zaljulja malo naprijed, malo nazad, a zlokobna škripa dotrajale vodenice odjekuje Drijenčom kao očajnički vapaj davljenika na koju se izgleda opet spušta magla. Još teža i još gušća. Drenčaci razočarani, napušteni i razjedinjeni pitamo: "Bože zašto se sve ovo nama dešava? Čime smo ovo zaslužili?" Hoće li netko i kada ponovno potočiće vratiti u korist drenačke rječice kako bi jedinstveni mlaz pokrenuo točak obnovljene vodenice?

I zato u ime sjemena posijanog u drenačku zemlju t. u ime mladih života koji se nasilno ugasiš "DA BI SE MOGLO ŽIVJETI", u ime svih drenačkih branitelja, u ime Drijenčana, koji smo puni ljubavi, a i vjere u ljude dobre volje molimo i prozivamo moral, odgovornost i savjest u onim ljudima i njihovim sljedbenicima koji nam dadoše ono veliko obećanje koje je tako iskreno zvučalo: "DRIJENČU NE SMIJEMO I NEĆEMO NIKADA ZABORAVITI!"

Zaboga miloga ljudi, stanite iza svojih riječi i učinite nešto!!!

Na kraju poručujemo: "Sve smo vam oprostili, ponovno ćemo vjerovati ljudima dobre volje i moliti sv. Antu da vam da snage i umijeća da ovom napaćenom narodu vratite osmijeh na lica. A ja osobno želim da u što doglednije vrijeme naslov formuliramo npr. ovako: "DOĐOŠE, OBEĆAŠE, ISPU NIŠE!"

"Iz mojih usta u Božje uši" rekao bi narod.

A. KNEŽEVIĆ

POZIV

Pozivamo župljane RKT župa tuzlanskoga dekanata da dođu u Drijenču na blagdan Sv. Ante Padovanskoga kako bi zajedno s Drijenčanima obilježili sjećanje na poginule branitelje Drijenče.

RAZMIŠLJANJE...

Kada bi se svi potočići npr. imenom Krešića potok, Tunjića potok, Pra-njića, Ivanića, Nišandžića, Bano-vića... potok razbistrili i vratili u matična korita svojih rječica i kada bi se sve rječice npr. imenom Drije-načica, Husinka, Mramorka, Živinica, Luka-vačka, Poljanka, Tuzlanka... osnažene hladnim i bistrim izvorima s imenom npr. Petrovića vrelo. Anđića vrelo, Novosela, Matanovlća, Pejića, Ešića... vrelo, ulijevali u jedno jedin-stveno korito, možeš li zamisliti, puče moj rođeni, kako bi lijepa, velika i snažna rijeka nastala, koliko bi vodenica pokrenula, koliko dobrota bi mogla namljati. A kakva bi tek bogata žetva bila, da uz našu desnu i lijevu obalu poteku u istom smjeru još dvije rijeke, isto tako čiste, pa neka pokreću vodenice, koje će samo dobrote mljeti. Neka napajaju plodna polja i neka teku u zajedničko jezero, u kojemu će plivati različite vrste ribi-ca i druga njima srodna bića. I neka im nikada nitko i ništa ne može pomu-titi ono što im je od Boga dano, a to je u savjest duboko usađeno saznan-je da su unatoč različitostima sve one ipak ribice i da sve jednako pravo polažu na svoje jezero i da samo u ovome svome jezeru mogu živjeti slo-bodno, sretno i zadovoljno. Pa što drugo nego poželjeti im sretan život u zajedništvu do vijeka vjekova.

Andelko KNEŽEVIĆ

ZDRAVLJE - VITALNOST

Najbolji je lijek onaj koji će vas poučiti kako spriječiti bolest. A mnoge se bolesti pojavljuju jer smo nešto pogrešno napravili. Naučite se zaštititi!

Jake kosti

Želite li se sačuvati od osteoporoze:

- ◆ bavite se sportom
 - ◆ jedite namirnice bogate kalcijem i vitaminom D
 - ◆ ne budite premršavi
 - ◆ ne pušite
 - ◆ održavajte razinu estrogena visokom.
- Pomaže i uzimanje povrća poput blitve i špinata, soje, konzumiranje alkohola u manjim količi-nama, neznatna potrošnja crvenog mesa te goto-vo potpuno izbacivanje soli iz obroka.

Zdravo srce, zdrave arterije

Treba jesti ribu, ne patiti od pretilosti, vježbati, ne pušiti, kloniti se depresija i na- učiti opustiti se. Redovito kontrolirajte koleste-rol. HDL ili "dobar" kolesterol mora biti zastu-pljeniji od LDL-a ili "lošeg". Što više HDL-a imate, to ste zaštićeniji. Održavajte razinu homocisteina, tvari nastale potrošnjom proteina iz mesa. Ako uzimate vitamin B, sačuvat ćete tu tvar u organiz-mu.

Dobar sluh

Problemi sa sluhom počinju prije 40. godine. S pojavom prvog simptoma, javiti se svom liječniku. **Odgovorite na sljedeća pitanja: s gotovo uvijek (3 boda); s polovicu puta (2 boda), s ponekad (1 bod); s nikad (0 bodova).**

- ◆ Lošije čujem i teže vodim telefonske razgovore.
- ◆ Ukućani se žale da gledam televiziju uz pregla-san zvuk.
- ◆ Ne razlikujem odakle dolaze zvukovi.
- ◆ Teže slušam neki razgovor ako je u pozadini buka.
- ◆ Ne razumijem dobro neke riječi pa mi ih treba ponoviti.
- ◆ Neke zvukove, poput zvona na vratima ili tele-fona, ne čujem dobro.
- ◆ Ne razumijem što govore drugi ljudi i dajem odgovore koji nisu prikladni.

Ako skupite više od devet bodova u ovom testu, trebate potražiti pomoć specijaliste.

Tlak u normali

Pripremajte hranu na tavi, koristite što manje maslaca, sira ili punomasnog mlijeka. Umjesto njih uzimajte svježi meki sir, light jogurt te djelo-mično obrano mlijeko. Ne trošite previše soli, jedite sedam obroka dnevno sastavljenih od voća i povrća, ribe, bijelog mesa (puretine ili piletine). Pijte malo alkohola i vježbajte najmanje tri puta tjedno.

Spriječite pojavu karcinoma

- ◆ Zaštite se jedući voće i povrće koliko god možete.
- ◆ Jedite korisne masnoće: nezasićene i omega (ima ih u plavoj ribi i sušenom voću).
- ◆ Probajte soju. Žene koje jedu soju, izložene su manjoj opasnosti nastanka karcinoma dojke zbog fitoestrogena koje sadrži soja.
- ◆ Svedite na najmanju razinu konzumiranje alkohola.
- ◆ Hodajte svakodnevno pola sata
- ◆ Ako još uvijek pušite, odmah odbacite cigare-tu! Preporučit ćete se.
- ◆ Ne izlažite se prekomjerno sunčevim zrakama.

Izbjegnite artrozu

Želite li da vam zglobovi ostanu gipki, počnite se brinuti o njima što prije.

- ◆ Ne podižite teške predmete. Pomislite kako su upravo koljena i nožni zglobovi oni koji će pod-nijeti najveći dio tereta koji im može naštetiti.
- ◆ Pazite na držanje kralježnice; kad sjedite budite dobro oslonjeni na kralješnicu.

Vodite brigu o vidu

Provodite li puno vremena za računalom ili čitajući: ◆ odvojite povremeno pogled sa stranice ili ekrana te se usredotočite na neku točku u daljini. ◆ približite kažiprst licu, a zatim ga odmaknite. Pratite ga pogledom dok ga odvajate od lica te pravite krugove i križice njime.

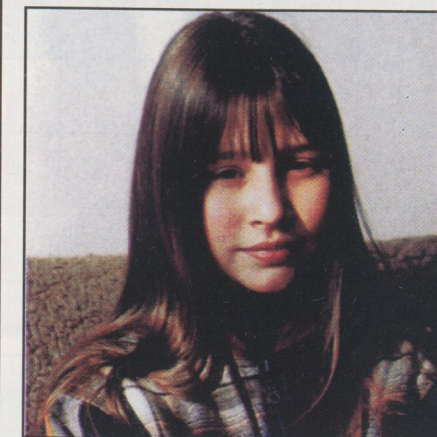
Obavljajte redovite liječničke preglede

- ◆ Kolesterol u krvi: svakako jednom godišnje, a dva ili više puta ako vam je potrebno liječenje.
- ◆ Radiografija pluća: ako ste aktivni ili bivši pušač.
- ◆ Tlak: svake dvije godine.
- ◆ Mamografija i Papa test: svake godine ili svake dvije godine.
- ◆ Sluh: svake dvije godine.

Poboljšajte cirkulaciju

Tijekom tuširanja, protrljajte kožu frotirskom rukavicom i hladnom vodom. Tako potičete cirkulaciju krvi, ne zaboravite ni tjeļovježbu. Prehrana treba biti raznolika i obilovati većem, povrćem i ribom. Uzimajte puno vitamina C i E. Vitamin C jedan je od najmoćnijih antioksidira-jućih sredstava koji nas štiti od slobodnih radikala što uništavaju stanice i potiču starenje. Vitamin E jedan je od glavnih zaštitnika tijela od slobodnih radikala. Štiti od srčanog udara, jača obrambeni sustav, te smanjuje rizik od karcinoma. VITA

IN MEMORIAM MARTINI SIMEUNOVIĆ

U utorak 31. 5. 2005. ispred Komemo-rativnog centra u Tuzli ispraćena je na vječni počinak Martina Simeunović kći Zlatana i Marte r. Balekić.

Martina je pohađala 1c razred Opće gim-nazije KŠC u Tuzli, a preminula je nakon kratke i teške bolesti u 15. godini života na Univerzitetskom kliničkom centru u Tuzli.

Na ispraćaju su bili učenici i profesori Gimnazije, veliki broj rodbine, prijatelja i poz-nanika. Riječi tuge, oproštaja i zahvale uputile su kolegice iz razreda u ime svih koji su je poznavali. Na ploči u školi stoje njezine fotografije i riječi oproštaja njezinih školskih kolega upućenih njoj, sestri Kristini koja pohađa II razred iste škole i roditeljima.

Draga Martina, uvijek ćemo Te nositi u svojim mislima i srcima. Počivaj u miru.

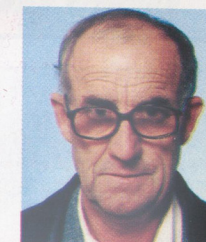
KŠC "Sveti Franj" Tuzla

DANIJELA ARANDELOVIĆ

26. 08. 1980 - 25. 11. 2002.

25. svibnja navršavaju se 2,5 godine od tvog odlaska na put, sa kojega nikada nećeš doći, a ja te čuvam zauvijek u svom srcu, kao da si tu sa mnom. Neka ti je vječna slava - voli te zauvijek mama.

RADI GARAŠEVIĆU

24. 02. 2005.

Tvoju ljubav i dobrotu nikada nećemo zabo-raviti i za tebe molimo. Supruga, djeca, unučad, rodbina i prijatelji.

Glasnikova SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT ŠTRAUS	POKOJNI TUZLANSKI VAJAR I BOEM	ZEMLJO- RADNICE	OTOK U TIHOM OCEANU	VRSTA LUKA	KRAJINJA LINIJA JEDNE POVRŠINE	EGIPATSKI BOG SUNCA	BEZVODNA PUŠTINJA U ČILEU	GLAVNI GRAD ALBANJE	OTOK NA JADRANU	FRANCUSKI OTOK UZ OBALU BRETAGNE	OZNAKA ZA ENERGIJU	FORMA (fr.) RODNI GRAD F. LEDERA	FORMAT KULJE VELIČINE POLUAKRA	STARO RUSKO MUŠKO IME	FILME KOSTE GAVRASA	KUKAC SLIČAN PČELI	NARAVAN, PRIRODAN	VRSTA ANALGETIKA
JAKO SE ZACUDITI																		
IZRAŽAVATI RADOST																		
SEOSKA PODRUČJA																		
REVA, MAGAREČE GLASANJE																		
STARI PERZIJSKI NOVAC																		
STAROGRČ. GLAZBALO SA ŽICAMA																		
DRUGI VOKAL																		
DJELOKRUG RADA																		
STRANO ŽENSKO IME																		
JAPANSKA KOPNENA MILJA																		
DIO ČOVJEČJEG TIJELA																		
DRŽAVA NA BALKANU																		
MJESTO U CALABRIJU U ITALJI																		
ŠESTI TON GLAZBENE LESTVICE																		
RANUJ NJEMAČKI SKLADATELJ HUGO																		
SLOVO GRČKOG PISMA																		
NASELJE NA OTOKU BRAČU																		
POLUDRAGI KAMEN (MNOŽ)																		
KRAT. SAD DRŽAVE NEBRASKA																		
STAROGRČKI JUNAČKI EP																		
TUZLANSKA RJEČICA																		
VELIKA ZMIJA, UDAV																		

stuhli
motel tuzla
VI. Branimir Stuhli
Ul. Bukinjska br. 60 • Tel. ++387-35-283-330 ; 061-13-10-13 • E-mail: stuhli@bih.net.ba

TK
JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA

I ♥ FM RADIO
Kameleon
Osnovan 1992. godine
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
Marketing: 250-261, 250-262, 250-263 http://www.kameleon.delta.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

CVJEĆARA FLORAMI
Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja. Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete. Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

Foto Žunić
TUZLA:
Mercator 035-301-735
Džafer mahala 035-254-594
Korzo 035-257-205
TZC "Sjenjak" 035-251-448
GRAČANICA 061-772-282
DOBOJ 053-227-554
JELAH 061-447-559
TEŠANJ 061-251-897

**VODA KOJA
SVE
POKREĆE**
TUZLANSKI
KISELJAK
A QUALITY PRODUCT OF
Pivara Tuzla

CENTRALNO GRIJANJE
dioničko društvo
TUZLA
Ul. Krečanska br. 1
75000 Tuzla Tel: ++387 35 283 440
Bosna i Hercegovina Fax: ++387 35 281 391
www.grijanjetuzla.com

SOL
HRVATSKI RADIO SOLI
92.7 MHz
103.4 MHz

PrintCom
GRAFIČKI INŽENJERING
75000 Tuzla Rudarska 61
Tel.: ++ 387 35 282-000, 283-218
Fax: ++ 387 35 280-210
e-mail: printcom@bih.net.ba

Hrvatski Glasnik
Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i
društvena pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak Tuzla • Za izdavača: Dr. sc. Miroslav Petrović, predsjednik HKD Napredak
• Glavni i odgovorni urednik: Juraj Novosel • Lektor: Alen Matošević • Uredništvo: Zdravko Andić, Šimo Ešić,
Vlado Kerošević, Petar Matanović, Alen Matošević, Juraj Novosel, mr. Luka Tunjić • Urednik fotografije:
Martin Antunović • Unos teksta: Kata Čajić • Adresa: Tuzla, Kazan mahala 2/II • Tel/fax: 035/272-061 •
E-mail: napredak@inet.ba • Tehnička priprema, repro i štampa: PrintCom d.o.o. Grafički inženjering Tuzla •
Račun: 132-100-03108521-25 kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla - HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik • List je
upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03.
1993. Na temelju Mišljenja Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TPŽ broj 10/1-483-9/98., list
Hrvatski glasnik je javno glasilo, te prema članu 19. točka 13. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga
- ne plaća porez • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO
Trg heroja 10, 71000 Sarajevo
Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29
Fax. ++ 387 33 65 39 86

Za sva vremena

ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100,
www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

RENAULT

LOGAN

12.790 KM
do registracije

AK GRABOVIČKIĆ

CRNO BLATO 121, 75000 TUZLA
TEL/FAX: 035 250 377, 399 123, 267 561

HOLDINA

HOLDINA d.o.o. Sarajevo
Sarajevo, ulica Azize
Šaćirbegović 4b

Radost sigurne štednje

tuzlanska banka d.d. tuzla